

časopis

**ZEMĚDĚLSKÁ
PÔDOHOSPODÁRSKA
ŠKOLA**

1
ZÁŘÍ 2015
78. ROČNÍK

SETKÁNÍ NAD POKUSY S MÁKEM
UDRŽATEĽNOSŤ VIDIECKYCH OBLASTÍ
DOBŘÍVSKÝ CVOČEK
VÝSTAVY A VELETRHY, ŘÍJEN 2015
STRETNUTIE MLADÝCH VČELÁROV
„NOVÝ VĚK LIDU ROLNICKÉHO“
V DĚČÍNĚ-LIBVERDĚ SLAVÍ 165 LET

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Obsah

Contents

	Škola s tradicí, škola pro život..., od září v novém!	3		The school with tradition, school for life, from September in new!	3
	Spolupráce středních škol s odborníky z oblasti vzdělávání	4		High schools cooperation with education specialists	4
	Setkání nad pokusy s mákem	9		Meeting at poppy experiments	9
	Učitelé středních odborných škol se vzdělávali	10		Further study for secondary technical schools teachers	10
	Informační servis	13		Information service	13
	Zastoupení Evropské komise			Representation of the European Commission	
	Děčínská kotva 2015	14		Děčín Anchor 2015	14
	44. mistrovství floristů České republiky			The 44th Championship of florists in Czech Republic	
	Významné soutěže na světelském pracovišti České zemědělské akademie v Humpolci	16		Important competitions in Světlá nad Sázavou, department of Czech Academy of Agriculture (Humpolec)	16
	Dobřívský cvoček			The rivet of Dobřív	
	Soutěž žáků na 23. hamernickém dni	17		Student's competition and the 23th blacksmiths day	17
	Medzinárodné stretnutie mladých včelárov	18		International meeting of junior beekeepers	18
	Úspěch mladých českých včelařů na Slovensku	19		Success of junior Czech beekeepers in Slovakia	19
	Mezinárodní žákovské dostihy ve Velké Chuchli	20		International cadette horse races in Velká Chuchle	20
	Soutěž pro žáky – TESAR 2015	21		The Students Competition – Carpenter 2015	21
	Výstavy a veletrhy, říjen 2015	22		Exhibitions and trade fairs in October 2015	22
	Udržitelnost vidieckych oblastí v praxi – medzinárodná vedecká konferencia	24		International scientific conference about sustainability country regions in praxis	24
	Neobhospodařované pozemky	25		Unfarmed lands	25
	Prostor pro invazní druhy rostlin			A space for invasive plant species	
	Zemědělské a zahradnické školství v Děčíně-Libverdě slaví 165 let trvání	28		165 years of agricultural and gardening education in Děčín-Libverda	28
	Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás VII. část			Notes from the road to top agricultural scientific institution in the country Part VI	
	Česká akademie zemědělských věd	29		Czech academy of agricultural sciences	29

Časopis vychází jednou za měsíc podle školního roku; číslo 1, ročník 78, vyšlo v září 2015

Časopis vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 1453/75, 120 00 Praha 2, tel.: +420 222 000 439, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz spolupracuje s Agroinstitútem Nitra, štátny podnik, Akademická 4, 949 01 Nitra, tel.: +421 377 721 802, e-mail: Zuzana.Horvathova@agroinstitut.sk
www.zemedelskaskola.cz

Škola s tradicí, škola pro život..., od září v novém!

ROP
STŘEDNÍ
ČECHYINVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI
SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKOU
UNII Z EVROPSKÉHO FONDU PRO
REGIONÁLNÍ ROZVOJ**Na Střední zemědělské škole a Střední odborné škole****Poděbrady, p. o. bude od září 2015 probíhat výuka v nově vybudované a upravené školní zahradě.**

Nad otázkou, jak zlepšit podmínky pro výuku přírodovědných a odborných předmětů na SZeŠ a SOŠ Poděbrady, se zamýšlel realizační tým projektu Školní ekologická zahrada již od roku 2008. Myšlenka se rodila postupně, ale nakonec se revitalizace školní zahrady začala v roce 2013 uskutečňovat.

V první etapě probíhaly stavební práce. V bývalém zázemí školní zahrady postupně vznikaly nové prostory pro výuku praxe a mechanizace, včetně sociálního zázemí pro žáky i učitele. Část bývalého skleníku byla zakonzervována, po té rekonstruována a od nového školního roku bude sloužit pro výuku žáků školy v předmětu praxe, ale i pro předpěstování rostlin pro potřeby zahrady.

Výuka žáků bude probíhat i v dalších částech zahrady, např. v nově vybudované zahradní učebně s přírodní zelenou střechou, s přístřešky a s posezením u pěstebních ploch, které budou sloužit žákům jako zázemí pro výuku přímo v zahradě. Stávající chovatelské zařízení, tzv. drobnochov, bylo rozšířeno tak, aby splňovalo welfare zvířat chovaných na školní zahradě. Celou zahradou vede naučná ekostezka, která na jednotlivých tabulích informuje o chovaných zvířatech a jejich plemenech, ale i o trvale udržitelných a ekologických principech zahrady.

Pro žáky školy se také v rámci projektu modernizuje bývalá pracovní biologická a zemědělská laboratoře na moderní multimediální laboratoř, která je vybavená přístroji, umožňujícími analyzovat a zkoumat vzorky získané v zahradě.

Koncem uplynulého školního roku probíhaly dokončovací stavební a zahradnické práce, a tak se celý a náročný projekt nachečkal ke konci. Naším cílem je připravit žákům přímo ve škole přírodní laboratoř, ale také umožnit výuku v zahradě například učitelům jazyků i učitelům dalších všeobecně vzdělávacích předmětů. Postupným zaváděním nových technologií do výuky chceme zlepšit a zkvalitnit přírodovědné i odborné vzdělávání na naší škole. Jsme rádi, že přes počáteční nedůvěru si projekt získává stále více příznivců.

Předpokládáme také, že zahradu budou využívat v rámci projektových dnů i žáci z jiných poděbradských a okolních škol. V otevírací době bude zahrada přístupná i pro obyvatele Poděbrad.

Slavnostní otevření proběhne v měsíci září, kdy také začne v naší nové školní ekologické zahradě probíhat výuka.

Projekt Školní ekologická zahrada – živá laboratoř (CZ.1.15/3.2.00/66.01501) je spolufinancovaný Regionálním operačním programem Střední Čechy finanční dotací ve výši 19031013,80 Kč, což činí 85% z plánovaných výdajů projektu. 3 358 414,20 Kč (15% nákladů) spolufinancuje zřizovatel školy Středočeský kraj.

Ing. Michaela Znamínková
SZeŠ a SOŠ Poděbrady

Spolupráce středních škol s odborníky z oblasti vzdělávání

Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru uspořádala koncem školního roku zasedání Výkonné rady Asociace. Své prostory k jednání poskytla Střední odborná škola Stříbro, škola, která nabízí výuku ve třech čtyřletých oborech s maturitní zkouškou. Studijním oborům Agropodnikání, Veřejnosprávní činnost a Přírodovědné lyceum slouží, mimo jiné, dobře vybavené učebny, školní hospodářství a zahradnictví, vlastní autoškola, domov mládeže s wi-fi připojením, tělocvična s posilovnou a také třeba školní bufet provozovaný žákovskou firmou.

Členové Výkonné rady a hosté, kteří po poledni 24. června zazvonili na dveře krásné školní budovy ve Stříbře, byli mile překvapeni, když jim přišla otevřít ztichlou školu a přivítat je sama paní ředitelka Mgr. Jarmila Kánská, ... všichni žáci ten den totiž odjeli na poznávací exkurzi do hlavního města. Po prohlídce školy a dobrém obědě ve školní jídelně začalo vlastní jednání. Na zahájení uvedla paní ředitelka druhé překvapení – jak báječné mohou být i kozí sýry. Ochutnávku vlastních výrobků, sýrů z kravského a kozího mléka, připravila paní učitelka Ing. Olga Lukšová.

Vzdělávání a dotace

První z hostů – Ing. Ludmila Gočálová – se za ministerstvo zemědělství vyjádřila k naplňování schválené koncepce vzdělávání v oboru zemědělství. Jako druhý bod pak informovala o aktivitách k dotacím, které v současné době připravují pro školní statky a školní závody.

Koncepce vzdělávání zahrnuje např. spolupráci se školami, vzdělávání pedagogů, propagační činnost. Z těchto činností některé uvedla podrobněji.

Ministerstvo zemědělství 17. 6. 2015 ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) a Českou zemědělskou univerzitou Praha uspořádalo na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů **kurz pro vzdělávání pedagogů**

odborných předmětů k transferu poznatků vědy a výzkumu do výuky středních škol na téma Ekologické zemědělství. V případě zájmu pedagogů je možné si domluvit i konzultace nebo účast na přednáškách na speciální téma (např. skot, obiloviny).

Z porady ministra vzešel požadavek na přípravu **školení k dotacím** pro pedagogy. Pedagogové (ani absolventi škol) o zemědělských dotacích příliš nevědí a v letošním roce jsou nastavena nová pravidla. Vzdělávací kurz pro pedagogy k problematice základních zásad poskytování zemědělských dotací by mohl proběhnout na ministerstvu zemědělství koncem září.

Na závěr roku se bude konat tradiční setkání pověřených subjektů (tj. lektorů a garantů) ke konání kurzů pro **získání odborné způsobilosti pro zacházení s přípravky na ochranu rostlin**. Lektorů a garanti tak získají nové informace a materiály pro školení. V současnosti všichni, kteří zacházejí s přípravky na ochranu rostlin (i ti, co např. provádějí údržbu zeleně), musí mít speciální kurz. Tento kurz vykonává asi 50 pověřených institucí, 30 z nich jsou zemědělské školy, a ministerstvo zemědělství pro ně každý rok připravujeme vzdělávání lektorů. Byl natočen na toto téma i film (zacházení s přípravky, ochranné pomůcky...), který bude těmto školám (i dalším školám s oborem agropodnikání) dán k dispozici pro výuku.

Ministerstvo zemědělství v rámci podpory odborného vzdělávání poskytlo v letošním roce 40 tisíc Kč na **sponzorování soutěží ASVEN** a 40 tisíc na celostátní soutěž Opravář zemědělských strojů.

Významná podpora škol se připravuje formou **propagačního materiálu**, který MZe dokončuje ve spolupráci s ÚZEI. Brožura bude obsahovat přehled škol se zemědělskými a lesnickými obory. Obory jsou popsány a charakterizovány populární formou, vyzdvíženy jsou oblasti a činnosti, o které je zájem, které by mohly oslovit žáky a rodiče. Na zpracování charakteristiky studijních a učebních oborů a uplatnitelnosti absolventů se podíleli ředitelé příslušných škol.

Další úkol, který vyplývá z koncepce vzdělávání, je **otázka požadavku** a počtu absolventů zemědělských škol. Ve spolupráci s ÚZEI je v rámci tematických úkolů řešen požadavek na predikci potřeb a kvality absolventů zemědělských oborů. V současnosti sbírají podklady z regionů, koncem roku se předpokládá jejich vyhodnocení. Poslední analýza byla dělaná Agrární komorou ve spolupráci s Asociací a je potřeba údaje aktualizovat.

Dotační program 9. E. – Školní závody je nově notifikován a z toho vyplývají některé změny. Národní dotace mohou letos žádat všechny školní statky a hospodářství. Je stanovena rozdílná sazba – na velký podnik 30 Kč na žákohodinu, na malý a střední podnik 36 Kč, zvýšila se celková možná dotace na podnik na 500 tisíc, výkazy lze proplácet až ode dne následujícím po dni podání žádosti. Nově je prodlouženo období podpory do 30. září 2015 a minimální počet žáků na školní závod je stanoven na šest. Bohužel platí i nadále maximálně dva podniky na školu (dáno omezenými finančními prostředky). Výkazy žákohodin a hodnocení školního závodu školou je nezbytné dodat do 1. 10. 2015 na příslušné pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF).

Důležitá je i další informace pro školní statky, pro školní hospodářství – jsou už známé podmínky pro **poskytování dotací na program rozvoje venkova**. Je tam velice důležitý program – 4.1.1., který se týká investic do zemědělských podniků (a týká se i školních statků a školních podniků). V roce 2015 tedy mohou školní statky a školní hospodářství žádat o podpory z Národních dotací. V současné době jsou ve vnitřním připomínkovém řízení Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV (Program rozvoje venkova) ČR pro období 2014–2020. Z 4.1.1. Investice do zemědělských podniků budou moci čerpat i školní podniky vysokých a středních škol. To je velký posun v oblasti zafinancování školních statků a podniků,

finanční prostředky poslouží na modernizaci živočišné a rostlinné výroby, obnovu strojů, na výsadbu, rekonstrukce, skleníky...

Podpora rezortního odborného vzdělávání

Spolupráci se školami v oblasti vzdělávání měl na starosti za ÚZEI **dr. Josef Sívek**. V rámci kontrolního dne ministerstva zemědělství (17. 6. 2015) bylo shledáno dobré plnění tematického úkolu Podpora rezortního odborného vzdělávání, s pokračováním tohoto tematického úkolu se počítá i v roce 2016.

Jak už se v některých směrech zmínila Ing. Gočálová, v 1. pol. roku uskutečnil ÚZEI dne 17. 6. 2015 ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou seminář k transferu znalostí z vědecké činnosti univerzity do praxe z oblasti ekologického zemědělství. Velmi úspěšné akce se zúčastnilo 36 učitelů odborných předmětů ze středních odborných škol zemědělského zaměření. Akce se zúčastnili i privátní poradci, kteří byli zvláště kladně aktivní v odborných diskuzích, které následovaly k dané problematice. Všichni ocenili, že problémy se na semináři opravdu řeší.

Na závěr se účastníci měli možnost i vyjádřit, jaká další odborná témata by v rámci dalšího vzdělávání učitelů středních odborných škol chtěli slyšet. Zájmová témata po vyhodnocení:

- Výživa a krmení zvířat
- Prevence produkčních ploh skotu jako základní předpoklad úspěšného chovu
- Opatření pro zajištění úrodnosti půdy
- Péče o půdu

Je zájem, aby se prioritní vzdělávací akce konaly v terénu, měly část teoretickou a praktickou (exkurze). Výhodné bude, a to nejenom z organizačních důvodů, na pořádané akce zvát společně privátní poradce i odborné učitele. Červnová akce na ČZU domněnku potvrdila, a proto se bude v tomto duchu pokračovat i v druhém pololetí roku 2015.

Ústav zemědělské ekonomiky a informací tak připraví a zajistí:

- ve spolupráci s ČZU pro učitele odborných předmětů další seminář k transferu znalostí;
- ve spolupráci s řídicím orgánem PRV se uskuteční nabídkový seminář – čerpání dotací z OP PRV na období 2015–2020;
- učitelům odborných předmětů bude nabízena i prioritní vzdělávací akce pro poradce dne **29. 9. 2015 – Seminář péče o půdu** a dne **15. 10. 2015 – Seminář k problematice živočišné výroby**;
- budou vytvořeny ve spolupráci s Mendelovou univerzitou v Brně a Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy

(VÚMOP) podklady pro e-learningové kurzy – o problematice transferu znalostí těchto institucí do obsahu výuky na středních odborných školách;

- v listopadu 2015 se uskuteční školení školitelů pro konání kurzů k ochraně rostlin pověřených MZe;
- v rámci tohoto tematického úkolu se uskuteční i **kurzy „Garantů vzdělávacích institucí“**, které budou žádat v rámci nového PRV o vzdělávací akce. Kurzy garantů jsou plánovány na 26. 8., 2. 9. a 24. 9. 2015. Pokud bude škola pořádat vzdělávací akci a čerpat na ni prostředky z Operačního programu rozvoje venkova, musí vybrat učitele odborného předmětu, který bude plnit roli garanta. Bude-li ale škola požádána jinou institucí, aby jí dělala garanta dotovaného kurzu, musí mít tento garant náš nabízený kurz.

Trvalá vzdělávací základna

V následné diskuzi k probíraným tématům se přítomní dohodli o nutnosti zhodnotit činnost škol zařazených v trvalé vzdělávací základně – zda se zapojují do vzdělávání dospělých. Aktivní školy v případě jejich zájmu o členství zařadit, školy, které např. po sloučení a změně oborů už žádné kurzy obecné zemědělské činnosti nedělají naopak vyřadit.

Co nabízí IVP?

Vzdělávání budoucích pedagogů, učitelů středních odborných škol je jedním z úkolů Institutu vzdělávání a poradenství (IVP), celoškolského pedagogického a vědecko-výzkumného pracoviště České zemědělské univerzity, jehož dalšími cíli je:

- realizace vlastních akreditovaných studijních programů;
- vzdělávání pro oblast zemědělství, rozvoj venkova i státní správu formou celoživotního vzdělávání;
- rozšíření nabídky studijních předmětů pro studenty všech fakult univerzity;
- metodologie a realizace poradenské práce;
- pedagogické přípravy učitelů odborných předmětů pro oblast zemědělství, lesnictví a obory příbuzné, jejich další vzdělávání v souvislosti s jejich kariérním růstem;
- zvyšování pedagogických kompetencí, kompetencí komunikačních i prezentačních pro doktorandy a pracovníky univerzity;
- organizace a koordinace Univerzity třetího věku na ČZU;
- pomoci zdravotně znevýhodněným studentům při integraci do zvolených studijních programů;
- z pověření vedení ČZU vytvářet nástroje a realizovat komplexní posuzování a zajišťování kvality vzdělávání na univerzitě

a naplňovat tak záměry ELLS (Euro League for Life Sciences – Liga evropských univerzit), jejíž je ČZU členem.

Pravidelným zástupcem Institutu výchovy a vzdělávání na jednání Asociace je **Ing. Emil Kříž, Ph.D.** Poděkoval školám za spolupráci, která se většinou zaměřuje na poskytování pomoci při vykonávání pedagogické praxe studentů IVP. Termín praxí bývá vždy na jaře – březen, na podzim – říjen. Institut nově do programu zařadil tzv. náslechovou praxi, která pedagogické praxi předchází. Po prvních dobrých ohlasech z listopadového konání v minulém roce (20 učitelů), zapojili v měsíci dubnu učitele praktického vyučování (48 učitelů). Chtějí v tomto duchu pokračovat, náslechové praxe už v minulosti fungovaly a rádi by na dobrou tradici navázali.

Koncem školního roku se na školy obracejí s žádostmi o posudky na bakalářské práce svých studentů, i za tuto pomoc a spolupráci děkují.

Na závěr Ing. Kříž všechny přítomné pozval na seminář do Malé Chuchle – uskuteční se **v úterý 22. září** (pozvánka viz Zemědělská škola č. 10, roč. 77/2014–15). Letošní téma – **Trendy a problémy ve vzdělávání a poradenství**. Seminář je určen ředitelům škol, učitelům, organizátorům praxí i dalším vzdělávacím organizacím

Agrární komora a zemědělské školy

Oblast vzdělávání a spolupráci se školami v Agrární komoře ČR zastupuje **Ing. Jaroslava Nekvasilová**.

Vyjádřila se nejdříve k Národní soustavě kvalifikací (NSK), o které pravidelně informuje s kolegyní Ing. Husovou z Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV z pohledu hlavního zadavatele), ona z pohledu praxe.

NSK2 se v tomto roce přiblížila k závěru (řádné ukončení bylo koncem března). Od 20. 4. 2015 došlo k prodloužení (do 31. 10. 2015) pro **vypracování profesních kvalifikací** (dopracování do 30. 11. 2015). V letošním období mají za úkol dopracovat

kvalifikace, které se dodatečně ukázaly jako potřebné. V tomto roce bude vytvořeno 117 profesních kvalifikací a k tomu vytvořeno 73 revizí stávajících profesních kvalifikací (vždy po čtyřech letech dochází k povinné revizi).

A jaký je další schvalovací postup? Profesní kvalifikace projdou kontrolou garanta, tj. NÚV, pak jsou předány na zřizovatele, následuje schválení s definitivní platností na sektorové radě, odeslání na rezortní ministerstvo zemědělství, následně na ministerstvo školství. Vypadá to jednoduše..., jednoduché je to relativně do schválení sektorovou radou. Problém ale může nastat u profesních kvalifikací, které se nestihnou do konce října, nebude už asi šance je dopracovat. Sektorové rady proto usilovně pracují. Schvalování na ministerstvu zemědělství je jednoduché, časově náročnější je na ministerstvu školství.

Na www.narodni-kvalifikace.cz najdou školy schválené standardy profesních kvalifikací, u kterých se mohou stát autorizovanou osobou.

Národní soustava kvalifikací nekončí, bude pokračovat, ale v nějakém jiném režimu (už to nebude z evropských dotací, ale z národních zdrojů). Je to hlavní nosné téma – prvek dalšího vzdělávání; a pro školy (jako autorizované osoby) příležitost.

Druhé téma, kterému se Ing. Nekvasilová věnovala, jsou **centra odborného vzdělávání**. Už se o nich poměrně dlouho nemluvílo, přesto jednání nadále pokračují. Novinkou je – mění se původní předpoklad – centra nebudou vyhlašována jednou speciální výzvou pro jedno centrum. Tato podmínka se po problematických jednáních změnila. Finanční prostředky půjdou z IROP (Integrovaný regionální operační program), půjdou jednou výzvou, a to pro všechna technická a přírodovědná vzdělávání.

Pro nás to znamená, že do příslušné výzvy se budou moci nahlásit najednou obory strojírenské, přírodovědné, chemické..., a s tím nastanou problémy. Výzva bude velmi objemná, nastane velký konkurenční boj. Když se podíváme na zemědělské obory – jsou finančně náročné, efektivita na žáka je poměrně nízká..., porovnávání bude těžké. Zemědělské obory potřebují stavby (kravíny, stáje...), technické vybavení, což je finančně nesouměřitelné. Záležet bude na nastavení výzvy, jaká pravidla se stanou. Momentálně si nelze moc představit, jak se všechny obory dokáží na něčem sjednotit.

Výzva do IROP se předpokládá příští rok na jaře. Novinkou je, že všechny finanční prostředky do středního odborného školství, tzv. tvrdé (projekty investičního charakteru) a měkké (projekty zaměřené na oblast rozvoje lidských zdrojů) budou muset jít přes tzv. krajské akční plány (KAP) nebo (u základního a mateřského školství) přes místní akční plány (MAP). Až vytvoření akčního

plánu je „vstupenkou“ k žádosti do IROP (do té doby se žádat nedá). Výše uvedené je vstupní podmínkou ministerstva školství na čerpání dotací.

Apel na školy! Školy by se měly zajímat o krajské akční plány, poptávat u svých radních, u svých školských odborů, jestli jejich záměry na školách jsou zaneseny v KAP. Pokud se tam neobjeví, nebudou školy moci celé programovací období (s perspektivou 20 let) čerpat!

Posledním třetím zmiňovaným tématem je **propagace zemědělského školství**. Školská komise při Agrární komoře České republiky uvažuje o propagaci zemědělského školství, o propagaci školních aktivit. Komise chce propagaci namířit k zemědělcům, k zemědělským podnikům, k odborné veřejnosti. Školy dělají spoustu pěkných akcí místních, krajských..., od národních až k mezinárodním, a bylo by dobře jim dát co největší publicitu. Pro tento rok vybrali šest akcí národního významu, které by na svých webových stránkách chtěli propagovat – Děčínská kotva, Kopidlenský kvítek, soutěž oboru Agropodnikání, Opravář zemědělských strojů, Zlatá podkova, lesnická akce v září 2015.

Některé články, propagující zemědělské školství, už vyšly v magazínu Agrární komory České republiky AGRObase. <http://www.agrocr.cz/agrobase-2015-magazin-agrarni-komory-ceske-republiky.php>

Rovněž ve školské komisi uvažují nad **přípravou společného kalendáře** (s akcemi pro zemědělce) nebo samostatného (se školskou tematikou). Školy připravují spoustu zajímavých a pěkných činností, soutěží a kalendář těchto aktivit uveřejněný na webových stránkách Agrární komory by podpořil školy u zemědělské veřejnosti.

V polovině prosince 2015 osloví Agrární komora školy s žádostí o zaslání přehledu pořádaných akcí, každé čtvrtletí se kalendář upravuje a zpřesňuje.

Stanovy, soutěže, normativy

Dalšími tématy jednání Výkonné rady Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru byly změna názvu a stanov, finanční podpora soutěží a bod „různé“.

Do konce roku 2015 bude nutno vyřešit a zajistit změnu názvu a stanov dle novely občanského zákoníku. Asociace už nebude registrována jako sdružení, ale jako zapsaný spolek (z. s.). Jaký název bude používat? Po krátké diskuzi se všichni přítomní shodli na ponechání původního názvu, připsání „z. s.“ a pokračování dál. Pro zajištění změny bude osloven právník.

Ministerstvo zemědělství, jak už bylo uvedeno ve vystoupení Ing. Gočálové, poskytlo dotaci na odborné soutěže škol, a proto bylo Výkonnou radou asociace odsouhlaseno navýšení příspěvků u pěti soutěží škol, které si zažádaly o příspěvek na soutěže:

- 14. ročník soutěže jízdy zručnosti oblastního kola v Středním odborném učilišti Blatná dne 22. 4. 2015
- Celostátní soutěž odborných dovedností žáků středních zemědělských škol oboru Agropodnikání – Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Benešov ve dnech 16. – 17. 4. 2015
- 15. ročník jízdy zručnosti pro žáky středních škol a středních odborných učilišť – v České zemědělské akademii v Humpolci, střední škole, odloučeném pracovišti Světlá nad Sázavou konané dne 14. 5. 2015
- 44. ročník mistrovství floristů ČR – Děčínská kotva – ve Střední škole zahradnické a zemědělské Antonína Emanuela Komerce, Děčín-Libverda konané dne 13. – 14. 5. 2015
- 7. ročník soutěže O pohár ministra školství – konané ve Střední škole zemědělské a veterinární Lanškroun dne 10. 6. 2015

Normativy, karierní řád, kvalita vzdělávání...

V bodě „různé“ informoval dále předseda Asociace **Mgr. Otakar Březina** účastníky o průběhu a výsledcích jednání, kterých se od posledního setkání Výkonné rady zúčastňoval. Všechny školy Asociace upozornil na **konferenci Bezpečná škola**, jejímž partnerem je Národní rada Czesha (Unie školských asociací). Konference se koná dne 15. 9. 2015 a souvisí rovněž s vypsáním dotačním titulem ministerstva školství na zabezpečení škol (ministerstvo vyčlenilo 6 mil. Kč, sešlo se žádostí za 426 mil. Kč).

Ředitel odboru vzdělávání 21 MŠMT Ing. Bannert, Ph.D. prezentoval, že jejich úsilí o reformu financování regionálního školství trvá. Na našem typu škol se předpokládá **normativ na pedagoga**, s bonusem (např. za naplněnost třídy...). To by byla změna dobrým směrem – odklon od financování na žáka, tj. od honby za kvantitou. (Bude zaveden podobný koeficient jako pH max.) Současný systém financování je neudržitelný.

Pravidelná diskuze je rovněž vedena ke **kariernímu systému učitelů**. Splnil se projekt ministerstva školství, ale zatím nikdo nebyl schopen říci, jakým způsobem se bude financovat přesun pedagogů mezi jednotlivými karierními stupni. Podle původních předpokladů měl být systém „nastartován“ už letošní rok, který měl být rokem přechodným. (Podle tiskové zprávy ministerstvo školství oznámilo, že karierní řád pro učitele začne platit až v září 2017.)

Ke kariernímu řádu se vyjádřila i Ing. Gočálová. Rezort zemědělství ve spolupráci s výzkumnými ústavy a vysokými školami provádí a garantuje vzdělávání pedagogů. Navrhuje proto, aby ze školení či seminářů obdržel každý absolvent **osvědčení, certifikát či potvrzení o účasti**, aby i zpětně si mohli učitelé každé vzdělávání započítat jako zvyšování odborné kvalifikace. (Každý učitel by si měl už teď shromažďovat své profesní portfolio.) Návrh zkusí prosadit i přes CZESHA. Ministerstvo školství pro naše učitele školení neuskutečňuje, nemá na to prostředky ani kapacitu.

Dále se ministerstvo školství zabývá inkluzí – **zavedení jednotného vzdělávacího proudu** pro všechny, tzn. i pro děti a mládež se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ředitelé našich středních odborných škol jsou přesvědčeni o **nutnosti zvýšení kvality vzdělávání na 2. stupni základních škol**. Pokud nedojde k povinnému zavedení přijímací zkoušky na střední školy, nebo pokud nebude zavedeno nějaké testování na výstupu ze základní školy, tak je to neřešitelný problém.

Diskuze přítomných proběhla i k uvažované výchově k manuální zručnosti od předškolního vzdělávání, o pracovním vyučování na základních školách...

Setkání ukázalo, že je stále co řešit. A spolupráce škol s dalšími odborníky z oblastí vzdělávání je nadmíru užitečná a oběma stranám potřebná.

Termín příští Výkonné rady Asociace byl stanoven na čtvrtek 1. 10. 2015 od 12:30 hodin v budově Agrární komory ČR, Praha-Malešice, Počernická 272/96.

akr ✿

Setkání nad pokusy s mákem

V letošním roce naši pěstitelé zaseli asi o čtvrtinu více máku než loni, kdy se ho v České republice pěstovalo zhruba 27 tisíc hektarů. Loňská produkce makového semene v ČR při rekordních výnosech dosáhla asi 25 tisíc tun. Při letošní větší výměře se na našich polích vyprodukuje o zhruba deset tisíc tun máku více.

Tyto a další informace zazněly na polních dnech „Aktuální problémy makových polí na jaře 2015“ a „Den pro mák 2015“, které proběhly v Kostelci na Hané v okrese Prostějov na půdě zemědělského podniku ROLS Lešany, spol. s r.o. a na Výzkumné stanici České zemědělské univerzity v Praze v Červeném Újezdě v okrese Praha – západ. Akce uspořádal spolek Český mák (dříve Sdružení Český mák) a Česká zemědělská univerzita v Praze.

Agrotechnika pokusů

Na stanici v Červeném Újezdě přítomné jako vždy přivítal vedoucí výzkumné stanice **Ing. Pavel Cihlář, Ph.D.** a účastníky polního dne seznámil s agrotechnikou pokusů. Pokusy, které letos zaseli 19. března, dobře vzešly. V případě setí koncem dubna nebo po kukuřici bylo vzcházení rostlin horší. Rozsáhlé pokusy s mákem byly založeny na odrůdě Major. Osivo se pro lepší vzcházení mořilo přípravky Enviseed a Sunagreen.

Plevel se v porostech máku hubily preemergentně herbicidní kombinací Callisto 480 SC plus Command 36 CS. Hnojilo se 55 kg N/ha hnojivem se sírou DASA. Ing. Cihlář upozornil na to, že právě síra ve zdejší půdě chybí. Proti škůdcům použili 16. dubna pyretroidní insekticid a čtyři dny po zjištění krytonosců 5. května aplikovali insekticidní přípravek Nurelle D společně s herbicidem Galant Super na hubení pýru.

Zúčastnění si v Červeném Újezdě prohlédli rozsáhlé pokusy s mákem za odborného výkladu Ing. Cihláře (uprostřed)

Různá kvalita porostů

Ing. Cihlář zhodnotil zvláštnosti letošního roku z hlediska pěstování máku. Mimo jiné uvedl, že se letos na makových polích vyskytoval v menší míře než v jiných letech krytonosec kořenový. Přesto tento nebezpečný škůdce značně škodil. Podle slov Ing. Cihláře někteří naši pěstitelé díky příznivému počasí letos mák zaseli už koncem února. Vzhledem k tomu, že bylo chladno, však rostliny většinou vzcházely nerovnoměrně. Porostům také uškodil vítr. V polovině dubna museli někteří pěstitelé špatně vzešlé porosty přeset.

Na poli v Červeném Újezdě si přichodí mimo jiné mohli prohlédnout pokusy s několika odrůdami máku, s výživou rostlin nebo s kalibrací a mořením osiv. Posoudit mohli i rozmanité možnosti ochrany rostlin. Na pokusném pozemku mohli zúčastnění spatřit velmi pěkné porosty máku zaseté 19. března, ale i ty horší vyseté později, až koncem dubna, nebo po kukuřici.

Kvalitně vzešlý porost je prvním předpokladem vysokého výnosu

Odrůdy s novinkami

V odrůdovém pokusném bloku byly vysety odrůdy modrosemenného máku Major, Orbis, Orfeus, Opex, Aplaus a Opal. Jednotlivé odrůdy popsal **Ing. Rado- mil Vlk, Ph.D.**, ze společnosti Český mák, s.r.o. Novinku představuje odrůda Opex určená pro sklizeň, jak semene, tak i makoviny. Obsah morfinu v tobolece se pohybuje do povolené hranice 0,8 %.

Odrůdy zařazené do pokusů popsal Ing. Vlk

Nová odrůda Aplaus byla vyšlechtěna v Lešanech na Prostějovsku. Tato odrůda, která splňuje hranici morfinu stanovenou pro bezpečné pěstování máku, je vhodná k potravinářským účelům a zároveň se hodí i pro sklizeň makoviny. Podle informace Ing. Vlka bylo letos odrůdy Aplaus u nás zaseto přes dva tisíce hektarů, tedy více než pět procent celkové plochy pěstování máku.

V Červeném Újezdě se ověřují různé možnosti, jak zlepšit polní vzházivost máku. Velkou naději představují přípravky poutající

vodu Hydrogel a Physiostart. Tyto přípravky po aplikaci při setí do seťové rýhy podstatně navýšují počet rostlin a zároveň zlepšují jejich zakořenění. Při současném použití Hydrogelu a Physiostartu se výnos máku zvýšil o zhruba čtvrtinu. Ještě je však potřeba z technického hlediska vyřešit aplikaci a nevýhodu představuje také poměrně vysoká cena těchto přípravků.

Ing. Hana Honsová

Česká zemědělská univerzita v Praze

Učitelé středních odborných škol se vzdělávali

Seminář k transferu znalostí z vědy a výzkumu České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) do obsahu výuky ve středních odborných školách (SOŠ) zemědělského zaměření se uskutečnil v polovině června na půdě ČZU. Jednalo se o dva na sebe navazující bloky týkající se ekologického zemědělství, jeden z oblasti rostlinné produkce a druhý z živočišné.

Akci uspořádal Ústav zemědělské ekonomiky a informací ve spolupráci s ČZU. Semináře se zúčastnilo celkem 36 učitelů ze SOŠ. Po přednáškách všichni posluchači odjízďeli spokojeni, což dokázalo jejich hodnocení akce v dotazníku. Lektori svoji problematiku precizně zvládli jak po odborné, tak i po pedagogické stránce. Do budoucna se počítá s tím, že po dvou úspěšných seminářích bude ČZU se středními školami zaměřenými na zemědělství i nadále spolupracovat. Pedagogové středních škol tuto spolupráci vítají a již se těší na další společné akce.

Cílem vzdělávací akce bylo ukázat rozdíly v hospodaření mezi ekologickým a konvenčním zemědělstvím v oblasti rostlinné a živočišné produkce. Z oblasti živočišné výroby měli zúčastnění možnost načerpat informace o chovu hospodářských zvířat v ekologickém zemědělství. Jednalo se o chov prasat, skotu, drůbeže a králíků.

Učitelé ze středních škol načerpali informace o ekologickém zemědělství

V rostlinné výrobě byly přednášky mimo jiné zaměřeny na pěstování obilnin, olejnin, brambor a trvalých travních porostů.

Na školení učitelé středních odborných škol během jednoho dne získali přehled o všech nejdůležitějších odvětvích rostlinné a živočišné výroby v systému ekologického zemědělství. Své nové poznatky jistě beze zbytku využijí ve své profesi. Jejich žáci tak budou zevrubně informováni o nejnovějších poznatcích v ekologickém zemědělství.

Pokusy s mákem

V bloku přednášek z rostlinné produkce nejprve vystoupili zástupci z katedry rostlinné výroby Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů (FAPPZ) ČZU. Ing. Perla Kuchtová, Ph.D., v úvodní přednášce vyzdvihla nutnost pečovat odpovídajícím způsobem o půdu, v druhém vystoupení se zaměřila na ekologické pěstování máku.

Pokusy s ekologickým mákem zakládala Ing. Kuchtová v Praze-Uhřetěvsi a v Budyni nad Ohří na Litoměřicku. V pokusech se mimo jiné ověřovala kalibrace osiva podle velikosti i podle hmotnosti semen. Větší a těžší semena lépe vzházela, porosty máku byly vyrovnanější a v Budyni stoupl výnos o zhruba deset procent.

Také se ověřovalo namoření osiva přípravky Gliorex, Polyversum a Supresivit. Se všemi přípravky se dosahovaly dobrých výsledků, přičemž nejlepší byl Gliorex, který ale není dosud registrován do ekologického zemědělství. Výborná je metoda elektronického ošetření osiva E-ventus, kdy se povrch semen očistí proudem elektronů od patogenů.

Ekologické brambory

Česká republika patří mezi státy s největší výměrou ekologického zemědělství v EU. V současnosti se u nás ekologicky obhospodařovaná plocha už blíží k půl milionu hektarů, což představuje zhruba dvanáct procent z celkové výměry zemědělské půdy v ČR.

Přibližně na 55 procentech plochy ekologické orné půdy se u nás pěstují obilniny. Pícniny zauímají v ekologii kolem čtyřiceti procent rozlohy. Luskovinám patří asi osmnáct procent. V menší míře se pěstují léčivé rostliny, olejniny, zelenina, množitelské porosty a okopaniny. Tyto a další informace uvedl **Ing. Petr Dvořák, Ph.D.**, který ve druhé přednášce nastínil technologie pěstování brambor v ekologickém zemědělství.

Ing. Dvořák připomněl, že nejvýznamnější intenzifikační faktor představuje odrůda. Vážné nebezpečí při pěstování ekologických brambor znamená plíseň bramboru, jednotlivé odrůdy jsou k napadení touto chorobou různě náchylné. V pokusech se ověřoval vliv odrůdy a ošetření pomocnými přípravky. Průběh infekce byl ovlivněn odrůdou i raností. Plíseň se objevila dříve v neošetřené variantě u velmi raných odrůd. V sortimentu raných a poloraných odrůd byly rozdíly mezi odrůdami méně výrazné a byl zaznamenán celkově nižší stupeň napadení natě.

S pěstováním biobrambor seznamuje Ing. Dvořák veřejnost na polních dnech v Praze-Uhřetěvsi

Brambory lze v ekologickém zemědělství úspěšně pěstovat s podporou mulče. Důležité je vybrat vhodný mulčovací materiál pro konkrétní půdní a klimatické podmínky. Také je nutno zajistit dostatečné množství mulče za přijatelnou cenu. Plošně se mulč může uplatnit na malých plochách. Ve velkovýrobě se může mulč použít jako protierozní opatření, kdy se jedná o pásovou nebo zónovou aplikaci.

Pšenice v ekozemědělství

O pěstování ozimé pšenice v ekologickém zemědělství hovořila **prof. Ing. Ivana Capouchová, CSc.** Plocha této obilniny se u nás v ekozemědělství pohybuje mezi šesti až osmi tisíci hektary a výnosy dosahují zhruba tří až tří a půl tuny na hektar.

Prof. Capouchová se věnuje ekologickému pěstování obilnin již řadu let

Problém představuje výběr vhodných odrůd. Dosud nejsou vyšlechtěné téměř žádné odrůdy pro ekologické zemědělství. Speciálních odrůd pro ekologii je minimum, například Scaro a Ekolog. Tyto dvě odrůdy se spolu s dalšími testují v rámci projektu BIONET.

V pokusech bylo dosaženo u těchto odrůd uspokojivých výnosů, ale výnosové úrovně porovnávaných vysoce výkonných konvenčních odrůd nedosáhly. Běžné odrůdy pšenice ale měly problémy s úrovní dusíkatých látek v znu. Dvě ekologické odrůdy spolehlivě dosahovaly dvanáctiprocentního obsahu dusíkatých látek v znu, čímž překračovaly hranici jedenácti a půl procenta stanovenou pro pekárenskou pšenici.

Ekologické travní porosty

O využívání travních porostů v ekologickém zemědělství informoval **doc. Ing. Josef Hakl, Ph.D.**, z katedry pícninářství a travníkářství. V úvodu svého vystoupení uvedl, že v České republice trvalé travní porosty zauímají asi jeden milión hektarů, tedy zhruba čtvrtinu zemědělské půdy. Ekologický režim se uplatňuje na přibližně 400 tisících hektarech.

Problémy využívání travních porostů v ekologickém zemědělství představuje jednak snížení možnosti dusíkatého hnojení a také zaplevelení, hlavně šťovíkem tupolistým, v důsledku nepoužívání herbicidů. Obecně se v ekologii dosahuje nižších výnosů a kvalita píce bývá horší.

Dusík je možno dodávat pomocí organického hnojení, které má ale nižší účinnost než minerální, a také vyvstávají problémy s nerovnoměrností aplikace. Přísevy jetelovin nebývají příliš úspěšné, v pastevních porostech se rozšiřuje především jetel plazivý. Největší problém představuje zaplevelení šťovíky, které lze účinně odstraňovat pouze manuálně.

Možnosti chovu prasat

Přednášky z oblasti živočišné výroby poskytli vyučující z katedry speciální zootechniky FAPPZ ČZU. O chovu prasat v ekologickém zemědělství hovořil **Ing. Jaroslav Čítek, Ph.D.**

Při ekologickém způsobu chovu musejí mít stáje venkovní výběhy s možností rytí. Pokud jsou prasata ve stáji, maximálně na polovině plochy mohou být rošty. Trvale uzavřené stáje s klimatizací nejsou povoleny. Nutnost představuje přistýlání. V přepravě platí zákaz elektrické stimulace při nahánění.

V ekologických chovech se nesmějí používat chemicky upravená krmiva ani GMO plodiny. Od roku 2010 je v ekologii povoleno zkrmování pěti procent konvenčních krmných směsí za rok (z celkové sušiny). V denní spotřebě krmiva se povoluje maximálně 25 % podíl konvenčních krmných směsí.

Při ekologickém chovu se selata odstavují nejdříve v šesti týdnech věku. Kastrace je povolena, ale platí zákaz kupírování ocásků. Požaduje se skupinový kotec s venkovním výběhem, zaroštování podlahy do padesáti procent. Plocha pro jedno zvíře se v ekologii požaduje zhruba dvojnásobná v porovnání s konvenčním chovem.

Skot v ekozemědělství

Možnosti chovu skotu v ekologickém zemědělství nastínila **Ing. Renata Toušová, CSc.** Podle jejího sdělení z celkového stavu zvířat skotu v České republice tvoří ekologické chovy asi třináct procent, ale podíl dojníc dosahuje jen jednoho procenta. Z plemen se v ekologických chovech uplatňuje ze šedesáti procent český červenostrakatý skot. K dalším u nás ekologicky chovaným plemenům náleží holštýn, jersey a v menší míře i další, například ayshire nebo montbeliard.

Dojnice se při ekologickém hospodaření chovají v nezateplených objektech, vzdušných a dobře větratelných. Požaduje se dostatek přirozeného světla a příznivé mikroklima stáje. Při ustájení se povoluje 50 % roštů a požaduje se výběh s pastvou. Vazné ustájení je zakázáno s výjimkou pro horské a podhorské oblasti, ale vždy s návazností na výběh a pastvu.

Ve stáji pro dojnice se požaduje dostatečný vnitřní prostor pro každé zvíře, stáj má být čistá. Počet míst odpovídá počtu zvířat ve skupině. Minimální plocha pro dojnice ve stáji je šest metrů čtverečních, ve výběhu čtyři a půl metru čtverečního.

Slepice na vejce i maso

O současných možnostech chovu králíků a slepic v ekologickém zemědělství informoval **doc. Ing. Lukáš Zita, Ph.D.** K plemenům vhodným k ekologickým chovům patří amroksky, arakauny, české slepice, hempšírky, leghornky, minorcky, oravky, plymutky, rodajlendky, sasexky, šumavanky nebo vlašky.

U nosnic se požaduje krmení bioprodukty vypěstovanými a zpracovanými v systému ekologického zemědělství. Chovatel může slepice odchovat z vlastního materiálu nebo má možnost koupit kuřata jeden až tři dny stará. Možný je nákup kuřic do osmnácti týdnů a odchov v podmínkách chovu nosnic. Lze nakoupit i chovný materiál v počáteční fázi snášky z uznaného ekologického chovu. Při nákupu z jiných farem je potřebná karanténa.

Drůbež se v ekologickém režimu chová také na maso. Za bioprodukt se považuje masná drůbež vykrmovaná v ekologickém zemědělství. Pro výkrm drůbeže na maso je vhodná voliérova technologie ustájení, podle možností s přístupem do travnatých výběhů. Minimální jateční věk stanovují pravidla. Na výkrm jsou vhodná plemena s kombinovanou užitkovostí nebo masná plemena. V případě chovu hybridů se kuřata musejí na farmu dostat mezi prvním až třetím dnem po vylhnutí.

Pro přirozené potřeby králíků

Chov králíků představuje zajímavou alternativu v ekologickém zemědělství. Při chovu v ekozemědělství se požaduje umožnění naplňování přirozených potřeb zvířat. Králíci mají mít přiměřenou možnost pohybu, ochranu před vnějšími podmínkami prostředí a dostatek krmiva a vody.

Mezi základní požadavky na ekologický chov králíků patří dostatek plochy pro zvíře s možností úkrytu, možnost pohybu včetně přístupu do výběhu, ustájení ve skupině. Klecový chov králíků není v ekologickém režimu povolen.

Pro produkci masa je potřeba použít střední plemena králíků. Zvířata mají pocházet z ekologického chovu, vhodné je chovat místní plemeno zařazené mezi genové rezervy. Nedoporučuje se v ekologickém režimu chovat hybridní králíky určené do intenzivních chovů. Do chovu by se měla zařazovat zdravá a vyspělá zvířata.

Ing. Hana Honsová

Česká zemědělská univerzita v Praze 🌱

Informační servis

Zastoupení Evropské komise

Půjčky a podporu absolventů z programu Erasmus+

V rámci systému záruk za půjčky na magisterské studium (programu Erasmus+) jsou od června k dispozici první půjčky pro studenty, kteří absolvují své magisterské studium v zahraničí. Dohodu, která poskytne půjčky v celkové výši až 30 milionů eur garantované Evropskou komisí prostřednictvím jejího programu Erasmus+, podepsala banka MicroBank a Evropský investiční fond. Tato první dohoda zajistí finanční podporu studentům ze Španělska, kteří magisterský stupeň studují v jedné ze 33 zemí zapojených do programu Erasmus+, nebo studentům z těchto zemí, kteří magisterské studium absolvují ve Španělsku.

Celkovým cílem systému je poskytnout podporu 200 000 studentů, kteří chtějí získat magisterský diplom v zahraničí.

Systém umožní studentům získat až 12 000 eur na jednoleté magisterské studium a až 18 000 eur na dvouleté studium. Evropská komise zajistila, aby byly tyto půjčky poskytovány za výhodných podmínek. Jejich poskytnutí není například podmíněno ručením ze strany studentů nebo rodičů a nabízejí výhodnou úrokovou sazbu a možnost odkladu splácení. Všichni studenti, kteří využívají grant, stipendium nebo půjčku v rámci programu se od nynějška budou moci pro podporu a poradenství obrátit na nové sdružení studentů a absolventů programu Erasmus+, jehož činnost byla zahájena na konferenci v Bruselu 12. června. Nové sdružení bude zastupovat více než 3 miliony studentů zapojených do programu Erasmus+ v období do roku 2020 a spojí čtyři stávající sdružení a jejich místní sítě (Asociaci studentů a absolventů programu Erasmus Mundus, studentskou síť Erasmus, garagErasmus a síť OCEANS).

Hlavním aspektem programu Erasmus+, který podporuje také přípravu školících, mládežnických a sportovních akcí, je podpora modernizace evropských vzdělávacích systémů a zlepšování dovedností a capacity studentů s cílem zajistit jim smysluplné zaměstnání.

Česká republika se stává členem Evropské aliance pro učňovskou přípravu

Boj proti nezaměstnanosti mladých je jednou z hlavních priorit Evropské komise. Kvalitní učňovská příprava pomáhá mladým

lidem získat dovednosti a klíčové schopnosti nezbytné k tomu, aby se úspěšně začlenili na trh práce. Více než 40 společností a jiných organizací se koncem června stalo členy Evropské aliance pro učňovskou přípravu, kterou koordinuje Evropská komise, a zavázalo se tak ke zlepšení a rozšíření učňovské přípravy. Tyto společnosti nabídnou mladým učňům a stážistům celkem 140 000 míst. Cílem Evropské komise je posílit nabídku, kvalitu a image učňovského vzdělávání.

Evropská aliance pro učňovskou přípravu zahájila činnost v německém Lipsku 2. července 2013. Aliance sdružuje veřejné orgány, obchodní a průmyslové komory, řemeslné cechy, podniky, sociální partnery, poskytovatele vzdělávání a odborné přípravy, zástupce regionů, mládežnických a neziskových organizací, expertní skupiny a výzkumné ústavy. Jejím cílem je podporovat systémy učňovské přípravy a související iniciativy v celé Evropě. Dohromady s Českou republikou přijalo národní závazky již 26 členských států EU.

Dohoda o levnějším mobilním volání a internetu

Neformální dohoda, která ukončí 15. června 2017 příplatky (tzv. poplatky za roaming) pro volání, posílání textových zpráv nebo používání internetu v jiných zemích EU, dosáhli koncem června poslanci s ministry EU. Poslanci také vložili do dohody klauzuli, že s veškerým internetovým provozem bude nakládáno rovně, bez diskriminace. Pro vstup v platnost musí být tato neformální dohoda schválena Evropským parlamentem a Radou ministrů.

Dohoda rovněž stanovuje jasné záruky pro otevřený přístup k internetu. Stanovuje záruky, že každý má právo na přístup a distribuci informací a obsahu, užívat a poskytovat aplikace a služby a používat koncová zařízení dle vlastního výběru, a to bez ohledu na jejich umístění, původ nebo místo určení služeb, informací nebo obsahu.

Tato dohoda poskytuje velmi hmatatelné výhody pro všechny Evropany a hospodářská odvětví a představuje důležitý krok vpřed ve vývoji jednotného digitálního trhu.

Cena za používání mobilního telefonu v zahraničí v jiné zemi EU, bude ve skutečnosti podstatně snížena od 30. dubna 2016. Od tohoto data bude maximální příplatek pro hlasové hovory

v zahraničí 5 eurocentů za minutu (pokles ze současných 19 eurocentů). Textová zpráva (SMS) bude stát jen 2 eurocenty (pokles z nynějších 6 eurocentů). Za 1 megabyte dat zaplatíme 5 eurocentů (dnes 20 eurocentů). Toto jsou stanovené stropy, které budou muset operátoři ctít.

Juvenes Translatores – překladatelská soutěž pro středoškoláky

Evropská komise vyhlásila 28 vítězů (každý z jedné členské země Evropské unie z konkurence 3000 účastníků ze 740 škol) dalšího ročníku překladatelské soutěže pro středoškolské studenty.

Letos museli soutěžící přeložit text na téma „evropská identita“. Tematika evropské identity byla v textech pojímána různě, ať už z hlediska fotbalových fanoušků přes americký pohled na Evropu až po krále Jiřího z Poděbrad a jeho snahy o sjednocení kontinentu. Studenti si mohli pro překlad vybrat jednu z 552 kombinací, které nabízí 24 úředních jazyků EU. V tomto ročníku bylo použito 148 jazykových kombinací.

Zdroj: Zastoupení Evropské komise v České republice ✨

Děčínská kotva 2015

44. mistrovství floristů České republiky

Nejprestižnější a nejstarší floristická soutěž (už 44. ročník) – Mistrovství floristů České republiky – Děčínská kotva se uskutečnil ve dnech 13. a 14. května 2015. Soutěž vyhláší Svaz květinářů a floristů České republiky a spoluorganizuje ho se Střední školou zahradnickou a zemědělskou Antonína Emanuela Komerse, Děčín – Libverda. Děčínská kotva se v tomto roce konala pod záštitou ministra zemědělství Mariana Jurečky a pod záštitou hejtmana Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka.

Nové prostory

Je třeba jasně zdůraznit, že volba nového prostoru byla slabikářovým příkladem toho, co bývá označováno jako „z nouze ctnost“. Na děčínském zámku probíhala a stále probíhá složitá rekonstrukce hlavního nádvoří, přičemž přípravy i vlastní soutěž, by se jen těžce kloubily s omezeným chodem zámku. Využili jsme proto nabídnutých prostor rok otevřeného, nově zrekonstruovaného Obchodního centra Pivovar, které vzniklo na opravdových základech kdysi slavného pivovaru, který ukončil svou činnost v roce 1996.

Nabídka to byla láková a velmi vstřícná ze strany managementu obchodního centra, na druhou stranu svazující z hlediska organizačního, jelikož nikdo tyto prostory neměl „pod kůží“. V závěru rozhodování bylo jasno – zámecké prostory pro letošní ročník nemůžeme využít a prostory obchodního centra se nabízejí k zajímavému experimentu. Tým vedený Ing. Jiřím Martinkem Ph.D. proděkana ze Zahradnické fakulty v Lednici, MENDELU v Brně, jenž připravoval téma soutěže i obsahy jednotlivých disciplín, zcela bravurně napasoval floristické krásno do starobylého pivovaru a novodobého obchodně společenského centra.

Letošní slavnostní vyhlášení výsledků respektive vyhlášení vítězů v jednotlivých kategoriích a disciplínách se také neslo v „novátorském duchu“. Za velké podpory ředitele městského kina Sněžník Mgr. Martina Pošty se totiž uskutečnilo právě v těchto příjemných prostorách za skvělého doprovodu kytarového mága Tony Ackermana. Stejně příjemný byl i společenský večer v prostorách bývalé sladovny.

Vlastní soutěžení

Ale vraťme se k průběhu soutěže: Nosné téma soutěže pod názvem „Floral factory – aneb svatba ve staré továrně“ přilákalo k účasti 12 studentů středních odborných i vysokých škol v kategorii junior a 9 soutěžících z řad profesionálních floristů v kategorii senior. Soutěžící měli za úkol vytvořit ve čtyřech soutěžních úkolech oddávací stůl (senioři), přizdobit bistro stůl (junioři), svátečně přizdobit hrnkovou květinu k předání peněz novomanželům, uvázat svatební kytici nebo dekoraci a vytvořit květinový sloup k ozdobení vstupu na svatbu. Všechny disciplíny měly být tvořeny s ohledem na téma a místo instalace v bývalé továrně – pivovaru.

Iva Bouzková

Marie Krupová

Veronika Linhartová

V kategorii junior se děčínská škola radovala dvakrát, kdy její studentka Iva Bouzková zvítězila v celkovém pořadí a další děčínská studentka Veronika Linhartová obsadila třetí místo mezi juniory. Na druhé místo v kategorii junior dosáhla Marie Krupová ze Střední zahradnické školy Ostrava.

V kategorii senior již popáté zvítězil známý florista Jaromír Kokeš z Dambořic. Druhé místo patřilo Ing. Janu Miltovi z Květiny Milt, Plzeň a na třetí příčce stanula děčínská floristka Markéta Nagyová z Květiny Jindřiška, Děčín – absolventka děčínské školy.

Zvláštní cenu od časopisu FLORISTIKA za nejkreativnější aranžmá získal Tomáš Hakl ze Střední školy zahradnické Kopydlno a Cenu děkana Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity obdržela studentka této školy, Irena Smutná.

V průběhu galavečera uvedlo vydavatelství ProfiPress společně s organizátory mistrovství do floristické síně slávy paní Jarmilu

Tomáš Hakl

Veličkovou, učitelku Střední zahradnické školy v Ostravě.

Juniorským floristům dodala pro tajnou disciplínu hrnkové rostliny pod označením „Česká květina“ společnost Azalea Chlumec s.r.o., senioři dostali k tomuto úkolu krásné hortenzie od společnosti SEMPRA PRAHA a.s.

Návštěvníci Centra Pivovar měli možnost obdivovat soutěžní práce z krásných květin až do neděle 17. května, o představené květinové aranžmá byl ze strany veřejnosti velký zájem a Centrum Pivovar díky nim zaznamenal výrazný vzestup v návštěvnosti oproti běžným dnům.

Ing. Olga Fojtíková

SŠZaZe A. E. Komerse, Děčín – Libverda ✿

Významné soutěže na světelském pracovišti

České zemědělské akademie v Humpolci

Letošní květnové dny se staly termínem konání hned dvou významných soutěží zemědělského dorostu v prostředí světelského pracoviště České zemědělské akademie.

Dne 12. 5. proběhla za účasti žáků s celé České republiky celostátní soutěž žáků oboru Opravář zemědělských strojů. (Samostatný článek k soutěži vyšel – Zemědělská škola č. 10, roč. 77/2014–15.) Milá povinnost uspořádat tuto soutěž připadla světelským organizátorům po vynikajícím úspěchu žáka této školy v loňském roce, kdy toto klání v Soběslavi vyhrál a škola tak štafetu pořádání převzala.

Žáci museli prokázat rozsáhlé teoretické i praktické znalosti a dovednosti na osmi pracovištích, na každé stanoviště pak měli stanoven limit na splnění úkolu pětatřicet minut. Ve výčtu disciplín se objevil jak teoretický tak i poznávací test, opravy elektroinstalace strojů nebo motorů vozidel, svařování, kování a další.

Díky štědrosti sponzorů se podařilo zajistit hodnotné věcné ceny i poháry pro vítěze. Od této akce světelské pořadatelé obohatili závěrečné vyhodnocení soutěže o krásný putovní pohár, který převzal zástupce bruntálského učiliště, jehož soutěžící skončil na prvním místě. Každý účastník dále obdržel upomínkový dárek od pořadatele.

O dva dny později, 14. 5. se v areálu pracoviště České zemědělské akademie ve Světlé nad Sázavou konal již patnáctý ročník populární soutěže v jízdě zručnosti traktorem a vlekem. Protože se jednalo o malé jubileum, připravili organizátoři pozvánku na akci v podobě jízdy městem. Před vlastní soutěží 13. 5. projel městem průvod staré i nové techniky, v jehož čele jel pár koní s kočárem. Akce se zúčastnil starosta města Světlá nad Sázavou pan Mgr. Jan Tourek i ředitel školy Mgr. Otakar Březina.

Vlastní jízdy zručnosti se zúčastnilo třicet šest soutěžících. Měli za úkol projet náročnou trať, na které pro ně bylo přichystáno dvanáct různých obtížných úkolů. Za každou chybu, kterou udělali, následovala penalizace a trestné body. Mezi soutěžními prvky se tradičně objevuje např. zacouvání do garáže, jízda po lávce, přistavení vleku k rampě, slalom, průjezd osmičkou nebo úzký profil. Na trati se měří čas, ke kterému se připočítávají trestné body resp. minuty za chybně provedené prvky jízdy. Důležitější než dosažený čas je však právě přesnost jízdy, která má díky zmíněným trestným bodům v konečném zúčtování často rozhodující slovo.

V této královské disciplíně ovládnání traktoru se žák světelské školy umístil na prvním a na pátém „bodovaném“ místě. Právě prvních pět nejlepších z každého oblastního kola postupuje do celostátního finále. Vynikající výsledky světelských traktoristů v těchto soutěžích tak byly znovu obohaceny o cenné první místo. Na každého účastníka čekaly propagační předměty četných firem vystavujících v areálu školy zemědělskou techniku. Ne nadarmo se této výstavě říká Malá Země živitelka.

Slavnostní zahájení proběhlo za účasti pana senátora Jana Veleby, vyhlášení vítězů byli přítomni další význační hosté, mj. pan senátor Jaromír Strnad, radní pro oblast školství paní Jana Fialová nebo za Agrární komoru paní Jaroslava Nekvasilová.

Vítězové dostali poháry a hodnotné ceny a i tato soutěž se letos dočkala krásného putovního poháru, který díky úspěchu domácího jezdce zůstal pro letošní rok doma ve Světlé nad Sázavou.

Společně s hlavní soutěží proběhl i den otevřených dveří a bohatý doprovodný program zahrnující rámcové soutěže v ovládnání nakladače, procouvání slalomu vzad traktorem s vlekem a ovládnání traktoru na přesnost.

Josef Horní

ČZA v Humpolci, pracoviště Světlá nad Sázavou ✨

Dobřívský cvoček

V sobotu 16. května 2015 se konal v Dobřívě již 23. hamernický den a soutěž žáků Dobřívský cvoček – už 14. ročník. Tuto akci tradičně pořádá Muzeum Dr. Bohuslava Hanáka v Rokycanech.

Místo konání je vodní hamr, kde se tentokrát sešlo více než tři tisíce návštěvníků. Pro ně byl zde připraven bohatý a pestrý program – prezentace uměleckých kovářů, platněřů, zbrojírů, podkovářů a dalších firem zpracovávajících železo a vyrábějících potřeby pro kováře..., bylo zde v provozu vodní kladivo, ukázka podkování koně, nechyběl historický šerm, folklorní soubor, ukázka hasičské techniky a množství stánků.

Soutěže se zúčastnili žáci ze šesti kovářských škol a soutěžili ve dvou kategoriích:

1. soutěž – umělecká tvorba v časovém limitu 6 hodin, žáci dle vlastního výkresu vykovali předmět na téma „pouta“.
2. soutěž – vykování pěti hřebíků v časovém limitu 5 min, při hodnocení se pořadí určilo podle potřebného času a kvality vykováných hřebíků.

Odborná porota pod vedením Standy Sedláka rozhodla, že první místo za vykování předmět na téma „pouta“ získali žáci ze Střední řemeslné školy z Jaroměře, a to Matěj Mutsch a Antonín Bluma. Dále se umístili zástupci ze škol z Turnova, Nového Zlíchova a Prahy.

V kování hřebíků bylo pořadí škol následující: 1. Oselce, 2. Soběslav, 3. Hradec Králové, 4. Turnov, 5. Jaroměř.

Akce se vydařila, přispělo k tomu i pěkné počasí.

Zdeněk Vítek, Rtyně v Podkrkonoší ✨

Medzinárodné stretnutie mladých včelárov

V dňoch 9.–12. júla sa na Strednej odbornej škole Pod Bánošom v Banskej Bystrici konalo 6. medzinárodné stretnutie mladých včelárov IMYB (International Meeting of Young Beekeepers). Zúčastnilo sa ho 108 včelárov z 20 krajín, z toho 58 detí vo veku od 12 do 16 rokov.

Na slávnostnom otvorení bolo prítomných mnoho vzácných hostí – minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Ľubomír Jahnátek, poslanec mestského zastupiteľstva Banskej Bystrice Ladislav Topol'ský, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Marián Kotleba, vedúci vzdelávania a kultúry Úradu BBSK Miroslav Martiš, predseda Slovenského včelárskeho zväzu Ľudovít Gál, predstavitelia medzinárodných organizácií Apisilávia, Apimondia a mnoho ďalších.

Do slávnostne vyzdobenej sály vošli pod vedením miestnych študentov víťazné tímy národných súťaží z 20 štátov. Po odznení slovenskej hymny si prítomní vypočuli príhovory zúčastnených hostí. Minister Jahnátek informoval o plánovanej finančnej podpore včelárov a taktiež o sprísnenej kontrole kvality medu na Slovensku. Riaditeľ školy Pavel Filo vyjadril želanie, aby sa chov včiel u nás zintenzívnili a aby sme mohli spolu so starým gréckym cestovateľom skonštatovať: „V slovanských krajinách je toľko včiel, že sa tam ani chodiť nedá.“

Otvorenie spestrilo baletné vystúpenie, folklórna spevácka skupina zo Sebechlieb a zaujímavé premietanie fotografií Francúza Erica Tournereta, ktorý za včelami a včelármi precestoval celý svet.

Hlavnou náplňou stretnutia bola počas dvoch dní súťaž mladých včelárov. Súťažiaci boli rozdelení do 12 zmiešaných medzinárodných družstiev po 5–6 detí. V rámci súťaže riešili testy pozostávajúce z 25 teoretických otázok, čakalo ich aj 8 praktických úloh,

ktoré absolvovali v okolí školy – vo včelnici a v medárni. Kvalitu ich práce hodnotili odborní rozhodcovia.

Druhý večer bol venovaný výstavke a prezentácii jednotlivých štátov. A tak si všetci mohli napr. zatancovať s Rakúšanmi viedenský valčík, s Libanoncami ich orientálny tanec alebo si prezrieť pútavé premietanie o histórii a krásach Írska sprevádzané oslavnou básňou. V čase voľna navštívili rodičia a učitelia súťažiacich detí centrum Banskej Bystrice, pokochali sa krásami Harmaneckej jaskyne. Deti dostali za odmenu výlet na Donovaly spojený s prehliadkou rozprávkového sveta Habakuky; obdivovali starobylé námestie, hrad i areál pamätníka SNP. V budove školy si prezreli bohatú výstavku bábik zo šúpolia a remeselnícke práce z dreva i z drôtu.

Vyvrcholením podujatia bol večer 11. 7., kedy sa vyhlasovali výsledky súťaže. V kategórii jednotlivcov získal 1. miesto Matěj Brzica z Čiech, druhé Rusu Ion z Moldavska a tretie Jana Kienzle z Nemecka. V kategórii štátov obsadila 1. miesto Česká republika,

druhé Slovenská republika a tretie Rakúsko. Všetci účastníci dostali pamätné medaily a certifikáty; vymenili si spomienkové darčeky.

Krásne podujatie sa vydarilo. Jeho veľkou zásluhou je, že zjednotilo ľudí z mnohých krajín sveta bez ohľadu na politické zameranie či náboženskú príslušnosť. Všetkých zúčastnených spájala láska k prírode a heslo, ktoré odznelo v úvode akcie:

„Želáme vám každý deň, mesiac a rok med, ale žiadnu ľudskú závisť, lebo to je jed.“

PhDr. Anna Ivanová

SOŠ Pod Bánošom, Banská Bystrica ☼

Úspěch mladých českých včelařů na Slovensku

V červenci 2015 bylo v rámci mezinárodního projektu IMYB (International Meeting of Young Beekeepers) uspořádáno největší setkání včelařské mládeže v historii.

Šestého ročníku, který tentokrát uspořádala Středná odborná škola Pod Bánošom v Banské Bystrici, se zúčastnilo rekordních 57 účastníků, a to z 20 zemí (Albánie, Anglie, Bělorusko, Česká republika, Dánsko, Irsko, Izrael, Kazachstán, Libanon, Lichtenštejnsko, Litva, Moldávie, Německo, Nizozemí, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Ukrajina). Svojí návštěvou podpořilo setkání i mnoho významných státních a včelařských představitelů, např. všichni účastníci právě probíhající valné hromady Apislatvia.

Již tradičně si výborně vedli čeští účastníci. V jednotlivcích se na prvním místě umístil **Matěj Brzica** (Stříbro, vedoucí kroužku Oldřich Koubek), na čtvrtém místě **Jakub Raus** (České Budějovice, vedoucí kroužku Mgr. Jarmila Ichová) a na místě šestém **Jiří Prachař** (Žamberk, vedoucí kroužku Jana Bíba). **V týmové soutěži český tým získal vynikající první místo.** Za tyto výsledky si zaslouží všichni i se svými vedoucími velkou gratulaci stejně tak jako veliký dík za výbornou reprezentaci. Velké poděkování za uspořádání této náročné akce patří i slovenským pořadatelům. Další informace a fotografie získáte na webových stránkách [IMYB.sk](http://www.vcelarstvi.cz/clanky-imyb-2015.html)

Zdroj: <http://www.vcelarstvi.cz/clanky-imyb-2015.html>

Mezinárodní žákovské dostihy ve Velké Chuchli

Na závěr uplynulého školního roku – dne 7. 6. 2015 – se na centrálním dostihovém závodišti v Praze – Velké Chuchli uskutečnily dva mezinárodní žákovské dostihy za účasti zástupců z Maďarska, které reprezentovali Ádam Benkő a Barbara Szentes, Slovenské republiky, která vyslala Adama Eliáše a Angeliku Tulisovou a zástupců Střední školy dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli.

Tyto dostihy jsou součástí seriálu dostihů pro mladé jezdce **HIPPOSPOL CUP 2015**, konající se pod záštitou Ing. Mgr. Ireny Ropkové, radní hl. města Prahy pro sociální oblast a školství.

V prvním dostihu **CENY LETECKÉ SPOLEČNOSTI TRAVEL SERVICE A SMARTWINGS** na 1800 metrů vstoupilo do boxů 9 koní. Největšími šancemi byla I WANT DANCE s žákyní Nelou Jiráskovou a SUN FOR LIFE s žákyní Simonou Molkovou, držitelkou Hippopol cup 2013 v sedle. Prvně jmenovaná klisna úlohu favoritky splnila a zvítězila po boji o půl délky před WHITE GOST s žákem Michalem Hroudou. Pro Nelu Jiráskovou to bylo třetí životní vítězství. Třetí doběhla GOLDY se slovenskou zástupkyní Angelikou Tulisovou, čtvrtý BEUTIFUL BOND s Gabrielou Zívalovou držitelkou Hippopol cup 2014, pátá ČÁRYREJKA s maďarskou zástupkyní Barbarou Szentes. Dále cílem proběhl na šestém místě MONTEPUCINI s Markétou Tesařovou, sedmý LATRIB s Ádámem Benkő, osmý WASKA s Valerií Vyhnálkovou a devátá SUN FOR LIFE se Simonou Molkovou.

Ve druhém dostihu na 1400 metrů s názvem **KYPERSKÝ POKLAD** po škrtnutí LABONDA startovalo osm koní. Favority byli STRAIGHTWHISKEY a SHEIK YERBOUTI, vítězové dostihů z minulého týdne. Po startu byla nejvíce aktivní ULTIMA s maďarskou zástupkyní Barbarou Szentes, která také jistě o krk zvítězila před OUR LASS se slovenskou žákyní Angelikou Tulisovou, třetí doběhla CANDLE IN THE WIND se Simonou Molkovou, čtvrtý LAFRANCO, nesoucí nejvyšší hmotnost v poli 65 kg se slovenským žákem Adamem Eliášem, tabuli doplnila STRAIGHTWHISKEY s Patrickem Boekhoutem, šestý doběhl SHEIK YERBOUTI s Nelou Jiráskovou, sedmý WAR HORSE s Danielem Vyhnálkem a osmý FLYING TO THE SKY s Ádámem Benkő.

Umístění v dostizích bylo ohodnoceno podle bodovacího klíče: 1. místo: 10 bodů, 2. místo: 4 body, 3. místo: 3 body, 4. místo: 2 body, 5. místo: 1 bod.

Celkové pořadí žáků

1. Barbara Szentes	11 bodů
2. Nela Jirásková	10 bodů

3. Angelika Tulisová	7 bodů
4. Michal Hrouda	4 body
5. Simona Molková	3 body
6. Gabriela Zívalová, Adam Eliáš	2 body
7. Patrick Boekhout	1 bod

V každém dostihu byl oceněn vítězný tým a první tři umístění jezdci žáci. Pro nejlépe umístěné žáky v celkovém pořadí byly připraveny poháry a věcné ceny, pro ostatní účastníky sošky, které věnovalo občanské sdružení Hippopol, podporující talentované žáky.

Děkujeme všem majitelům a trenérům, kteří do dostihů poskytli své koně.

Příští dostihy pro mladé jezdce uvidíme 6. září, 4. a 25. října 2015.

Více informací o **Střední škole dostihového sportu a jezdeckví** najdete na stránkách www.dostihovaskola.cz

Ing. Marcela Sýkorová

SŠ dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli

Soutěž pro žáky – TESAŘ 2015

Střední škola řemeslná v Jaroměři si připomene v tomto novém školním roce 130 let od svého založení. Škola má k dispozici vlastní tělocvičnu, domov mládeže hotelového typu, počítačové učebny, vybavené dílny a odborné učebny, zajišťuje i celodenní stravování.

Nabízí tříleté učební obory (zakončené výučním listem s možností nástavbového studia zakončeného maturitní zkouškou), a to – truhlář, tesař, podkovář a zemědělský kovář, umělecký kovář a zámečnický, pasíř, opravář zemědělských strojů, umělecký keramik a dvouleté nástavbové studium Podnikání (navazuje na libovolný učební obor). O úspěchu žáků vypovídají následující řádky.

Střední škola řemeslná v Jaroměři uspořádala v pořadí již šesté kolo soutěže dovedností žáků v oboru tesař pro školy z Čech. Vyhlášovatelem této soutěže byl Cech klempířů, pokrývačů a tesařů. Soutěž probíhala 24. a 25. února 2015 v areálu truhlářských dílen.

Hlavním rozhodčím byl Ivan Dvořák – střešní pláště s.r.o. Soutěže se účastnilo celkem 32 soutěžících z 16 škol.

V dvoučlenných družstvech žáci plnili dva úkoly. Nejprve odpovídali v písemném teoretickém testu a po něm následoval praktický úkol, který spočíval ve zhotovení makety střešní konstrukce s úžlabím v časovém úseku devíti hodin.

Na prvním místě se umístili naši žáci, Marcel Hofman a Tomáš Labuda ze Střední školy řemeslné v Jaroměři. Dále do finále postoupili zástupci škol z Hradce Králové a Náchoda.

Finále se uskutečnilo ve dnech 21. a 24. dubna 2015 na Mezinárodním stavebním veletrhu v Brně. Šlo již o 13. ročník této soutěže. Soutěž byla se zahraniční účastí, mezi soutěžícími byli zástupci škol ze Slovenska a Maďarska.

V této konkurenci zástupci Střední školy řemeslné z Jaroměře vyhráli zlatý pohár pro vítěze. Marcel Hofman byl porotou vybrán jako nejlepší žák soutěže a získal ocenění „České ručičky“.

K nejlepšímu umístění naše žáky dovedl učitel odborného výcviku pro obor tesař Bc. Ladislav Kubias. Všem mistrům, učitelům a ostatním pracovníkům školy, kteří připravují žáky na budoucí technická povolání, patří velké poděkování.

Vždyť je to již po jedenácté, co žáci Střední školy řemeslné z Jaroměře vyhráli tuto prestižní soutěž!

Zdeněk Vítek, Rtně v Podkrkonoší ✨

Výstavy a veletrhy

říjen 2015

WOOD WORKING / BIOENERGY

Zpracování dřeva, bioenergie

29. 9. – 2. 10. 2015

Minsk, Bělorusko

WORLD DAIRY EXPO

Největší světový veletrh chovu, mlékárenství a mléčných výrobků

29. 9. – 3. 10. 2015

Madison, Wisconsin, Spojené Státy Americké

BIOSTYL

8. veletrh zdravé výživy, ekologie a zdravého životního stylu

1.– 3. 10. 2015

Incheba Bratislava

IBERFLORA

43. mezinárodní veletrh rostlin, květin a zahradnictví

1.– 3. 10. 2015

Valencia, Španělsko

VEGETAL WORLD

Veletrh zemědělských technologií a inovace

1.– 3. 10. 2015

Valencia, Španělsko

FOR GASTRO & HOTEL

5. veletrh gastronomického zařízení, vybavení restaurací a hotelů

1.– 4. 10. 2015

PVA EXPO PRAHA, Praha – Letňany

FLORA OLOMOUC – podzimní etapa (Hortikomplex)

Výstava ovoce, zeleniny a školkařských výpěstků + Olima +

Podzimní zahradnické trhy + Rozkvetlé památky

1.– 4. 10. 2015

Výstaviště Flora Olomouc

WORLD PLOUGHING CONTEST

62. mistrovství světa v orbě

3.–4. 10. 2015

Vestbo, Dánsko

AUSTROFOMA

Rakouská výstava a předvádění lesnických strojů a zařízení

6.–8. 10. 2015

Stift Schlögl-Hochficht, Rakousko

BIOTECHNICA

Mezinárodní odborný veletrh biotechnologií

6.–8. 10. 2015

Hannover, Německo

BWS

Mezinárodní odborný veletrh dřevařského průmyslu

6.– 9. 10. 2015

Salcburk, Rakousko

DREMA

Mezinárodní odborný veletrh strojů a nástrojů pro dřevařský a nábytkářský průmysl

6.– 9. 10. 2015

Poznaň, Polsko

ZEPS

Mezinárodní strojírenský veletrh

6.–10. 10. 2015

Zenica, Bosna a Hercegovina

SOMMET DE L'ELEVAGE

Největší evropský veletrh chovatelství

7.–9. 10. 2015

Clermont-Ferrand, Francie

ZOLOTAJA OSENJ – AGROTECH RUSSIA

Mezinárodní veletrh vybavení pro agroprůmyslový komplex a potravinářství

7.–10. 10. 2015

Moskva, Rusko

HORTI VIENNA

Zahradnický a zelinářský veletrh

8.–10. 10. 2015

Vídeň, Rakousko

KONE AGRIA

Výstava zemědělské techniky

8.–10. 10. 2015

Tampere, Finsko

NÁŠ CHOV 2015

20. ročník národní výstavy hospodářských zvířat a drobných zvířat, potřeb pro chovatele, krmení, technologií pro chov a veterinárních pomůcek

8.–11. 10. 2015

Výstaviště Lysá nad Labem

ZEMĚDĚLEC – podzim 2015

43. zemědělskou a zahrádkářskou výstavu

8.–11. 10. 2015

Výstaviště Lysá nad Labem

Floria PODZIM

Výstava cibulovin, kaktusů a drobného domácího zvířectva

8.–11. 10. 2015

Výstaviště Floria Kroměříž

ORCHIDEA BOHEMICA

8. ročník mezinárodní výstavy orchidejí

8.–11. 10. 2015

PVA EXPO PRAHA, Letňany

OLMA

73. švýcarský veletrh zemědělství a potravinářství
8.–18. 10. 2015
St. Gallen, Švýcarsko

SVÄTOPLUKOVÁ PODKOVA

Dvojdňová akcia určená milovníkom konského športu, koní, histórie i rekreantom
10.–11. 10. 2015
Slovenské poľnohospodárske múzeum v Nitre

MEZINÁRODNÍ VÝSTAVA PSŮ

10.–11. 10. 2015
Výstaviště České Budějovice

BAKEPOL

Odborný veletrh pro pekařský a cukrářský průmysl
10.–13. 10. 2015
Poznaň, Polsko

ANUGA

Světový veletrh potravin
10.–14. 10. 2015
Kolín nad Rýnem, Německo

FAUNA TRHY

Chovatelská a pěstitelská burza
11. 10. 2015
Výstaviště Černá louka, Ostrava

BURSA AGRICULTURE

13. veletrh zemědělství a chovu zvířat
13.–17. 10. 2015
Bursa, Turecko

GAUDEAMUS SLOVAKIA 2015

3. ročník Európskeho veľtrhu pomaturitného a celoživotného vzdelávania
14.–15. 10. 2015
Agrokomplex Nitra

AGRITECH, IFEX, GARDEX, EXTEXPO

Mezinárodní veletrh zemědělské techniky, květinářství, zahradnictví a venkova
14. –16. 10. 2015
Tokio, Japonsko

AGRILEVANTE

Mezinárodní veletrh zemědělství, zahradnictví a chovu zvířat
15.–18. 10. 2015
Bari, Itálie

WOOD-TEC

Mezinárodní veletrh strojů, nástrojů, zařízení a materiálů pro dřevozpracující průmysl
20.–23. 10. 2015
Výstaviště Brno

VZDĚLÁNÍ A ŘEMESLO

21. ročník prezentace školství všech úrovní
21.–23. 10. 2015
Výstaviště České Budějovice

DODÁVKY VODY A ŘEŠENÍ ODPADNÍCH VOD

Mezinárodní veletrh udržitelného rozvoje
21.–25. 10. 2015
Šibenik, Chorvatsko

JAHRADA

6. ročník výstavy ovocia, potrieb pre záhradkárov a farmárskych produktov
23.–24. 10. 2015
Výstavisko Expo Center, Trenčín

NOVÁ VETERINÁRIA 2015

24.–25. 10. 2015
Agrokomplex Nitra

ALTAJSKAJA NIVA

Zemědělská výstava
25.–28. 10. 2015
Barnaul, Rusko

InterAGRO

Mezinárodní zemědělská výstava
27.–29. 10. 2015
Kijev, Ukrajina

KazAgro /KazFarm

Mezinárodní zemědělská výstava
27.–29. 10. 2015
Astana, Kazachstán

DAIRY CATTLE SHOW

Mezinárodní veletrh dojení, skotu a chovu hospodářských zvířat
28.–31. 10. 2015
Cremona, Itálie

INDAGRA

20. mezinárodní výstava zemědělství a potravinářství včetně strojů a zařízení
28. 10. – 1. 11. 2015
Bukurešť, Rumunsko

HOBBY PODZIM

17. ročník, Podzimní trhy
29. 10. – 1. 11. 2015
Výstaviště České Budějovice

Zdroj: <http://www.zetis.cz>

<http://www.agrokomplex.sk>

<http://www.euroexpo.cz>

<http://www.veletrhyavystavy.cz>

Přehled zářijových akcí: <http://www.zemedelskaskola.cz/rocnik-2014-15/zemedelska-skola-c-10-roc-77-2014-15>

Udržateľnosť vidieckych oblastí v praxi – medzinárodná vedecká konferencia

Pred rokom, 1. decembra 2014 bolo Fakulte európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre schválené spolufinancovanie konferencie „Udržateľnosť vidieckych oblastí v praxi – Sustainability of Rural Areas in Practice (SURAP)“.

Návrh projektu spolufinancovania schválil Riadiaci výbor Koopeatívneho výskumného programu OECD pre riadenie biologických zdrojov pre udržateľné poľnohospodárske systémy (CRP) a SPU v Nitre je vôbec prvá slovenská inštitúcia, ktorá v rámci tohto programu získala finančnú podporu na organizovanie vedeckej konferencie.

Podujatie sa uskutoční v dňoch 3. 12. – 4. 12. 2015 v kongresových priestoroch univerzity.

Svoju účasť potvrdili odborníci z popredných univerzít z Českej republiky, Poľska, Veľkej Británie, Holandska, Nemecka, Kanady a Austrálie, ale aj odborníci zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, ktorí sa zaoberajú problematikou rozvoja vidieka.

V rámci programu sa budú venovať riešeniu kľúčového problému, ktorým je poddimenzovanie rozvoja a nízka ekonomická výkonnosť vidieckych oblastí.

Cieľom konferencie však nie je iba návrh nových, kreatívnych prístupov k riešeniu daného kľúčového problému, ale aj definovanie nových smerovaní a ukážka praktických príkladov v rozvoji vidieka, ako aj prezentovanie všeobecných i špecifických výziev a riešení a formulovanie návrhov a odporúčaní pre tvorbu politik a inštitúcie.

Z dôvodu komplexnosti riešenej problematiky bude program konferencie rozdelený do troch sekcií: Sekcia 1 – Nové prístupy k revitalizácii vidieckej ekonomiky a vidieckych spoločností, bude zameraná na zvýšenie príjmov populácie na vidieku a tvorbu pracovných miest, diverzifikáciu vidieckej ekonomiky, vidiecky turizmus a sociálne aspekty rozvoja vidieckych komunít. Sekcia 2 – Nové environmentálne prístupy v riadení vidieckej krajiny, bude riešiť problematiku zeleného rastu, biodiverzitu, ako aj rozvoj a podporu environmentálnych služieb. Sekcia 3 – Poľnohospodárstvo, poľnohospodárska pôda a priestorové plánovanie, bude zameraná na problematiku vlastníctva a ochrany poľnohospodárskej pôdy.

Webová stránka konferencie (<http://www.surap.eu/>) ponúka okrem kompletných informácií o riešených témach aj informácie technického charakteru o spôsobe registrácie účastníkov na konferenciu a predkladania odborných príspevkov, ako aj o požadovanej štruktúre a technických parametroch príspevkov. Pre potenciálnych účastníkov ponúka stránka praktické informácie o spôsobe dopravy do miesta konania konferencie, možnostiach ubytovania v centre mesta Nitra a širšom okolí, ako aj o pripravovanom kultúrnom programe po skončení odbornej časti konferencie.

Ing. Norbert Floriš

Centrum medzinárodných programov, SPU v Nitre

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

pořádá

u příležitosti Mezinárodního roku půdy 2015 workshop s mezinárodní účastí

Vlastnictví a užití zemědělské půdy v podmínkách ČR

1. října 2015 od 8:30 hod.

Dům zemědělské osvěty, Praha 2, Slezská 7
velký přednáškový sál

Další informace: tel.: +420 222 000 406, +420 724 586 379
smejkalova.dana@uzei.cz, <http://www.uzei.cz/>

Neobhospodařované pozemky

Prostor pro invazní druhy rostlin, 33. díl

Snad každý zná historii králíků v Austrálii. Lidé si je přivezli pro své lovecké potěšení, králíci se přemnožili a vznikl problém. Austrálie se už králíků nikdy nezbaví. Ten problém se nemusí týkat jen Austrálie a králíků. Dnes je jedním z rychle se rozvíjejících směrů botaniky problematika invazních rostlin. Největší problémy jsou s takovými rostlinami mimo Evropu, kde se často jedná o rostliny evropské, které se nekontrolovatelně šíří (např. v Severní Americe). V Evropě, snad díky dlouhodobému pěstování kulturních rostlin, jsme ten problém dlouho nepocítovali.

V prosinci 2009 (*Zemědělská škola* č. 4, roč. 72/2009–10) vyšel v tomto časopise první díl seriálu o invazních rostlinách, který s malou přestávkou doputoval až do lednového čísla 2014 (*Zemědělská škola* č. 5, roč. 76/2013–14). V letošním ročníku jsme se rozhodli seriál ukončit a nabídnout vám ještě několik v tomto směru zajímavých rostlin, které se u nás chovají jako invazní. To však samozřejmě neznamená, že je to jejich konečný výčet. A jelikož je „opakování matka moudrosti“, předkládáme vám ještě malý návrat do úvodu problematiky.

Na začátek trochu terminologie

Pro rostliny, které se k nám dostaly činností člověka, se používá souborný termín **antropofyty**. Pokud byly úmyslně přivezeny (introdukovány), pak se jim říká **hemerofyty**. Jako introdukce se označuje proces, kdy rostlina nebo její rozmnožovací částice (semena, oddenky atd.) jsou člověkem přeneseny přes geografickou bariéru – moře, hory, na velkou vzdálenost. Patří sem např. obilí, některé druhy zeleniny, brambory, rajčata, některé léčivky nebo okrasné rostliny. Mnohé z nich dokázaly u nás zplaznit a rostou už ve volné přírodě, hlavně některé z těch okrasných nebo léčivých. Pokud se sem rostliny z cizích krajů dostaly neúmyslně, třeba s obilím nebo nějakými surovinami, pak se jim říká **xenofyty**. Tady nás zajímá, kdy se k nám dostaly. Některé se tu objevily už v prehistorii a nacházíme je v archeologických vykopávkách spolu se zbytky potravin nebo v odpadových jámách. Obvykle je už v krajině nepovažujeme za cizokrajné, často nás to ani nenapadne. Podezřelé je jen to, že jsou to obvykle plevy a rumištní rostliny (koukol polní, chrpa modrá, mák vlčí, merlík bílý, blín černý, měrnice černá a další).

Časovou hranici pro jejich rozdílné pojmenování je objevení Ameriky, tedy 15. století. Rostliny, které se k nám dostaly od předhistorických dob do 15. století – to jsou **archeofyty**. Ty novější (nemusejí pocházet z Ameriky) označujeme obvykle jako **neofyty**

nebo adventivní rostliny. Nejvíce přibývají od 19. století, s rozvojem průmyslu a dopravy různých surovin, ale i jako okrasné. Takové rostliny mohou vyklíčit, vyrůst a pak v naší zimě zahynout. Nebo u nich dojde k naturalizaci (zdomácnění) – rostlina překoná abiotické (např. zima) a biotické bariéry (nemoci, atd.), přežije a překoná problémy s reprodukcí, třeba pomocí klíčivých semen nebo úlomků oddenků. Takové jsou například pětour, některé laskavce, netýkavka malokvětá a další rostliny.

Jak se rostliny prosazují

Některé rostliny se příliš nešíří do volné krajiny. Často se usadí v blízkosti lidských sídel, kde najdou nějakým způsobem narušené životní prostředí – zanedbané zahrady, parky, průmyslové areály. Tedy místa, kde nejsou vytvořena přirozená rostlinná společenstva, kde nebrání např. zapojený travní drn usazování dalších rostlin, kde je volná plocha půdy a málo konkurence. Opuštěné, neobhospodařované zemědělské pozemky jsou pro ně ideální. Najdou tam volnou plochu i dost živin, nehrozí jim kosení ani orba. Dodnes nevyjasněnou otázkou je, kdy a jak se stane, že některá rostlina se začne invazně šířit. Které vlastnosti a jaká souhra náhod rozhodne o změně naturalizované rostliny v invazní. Invazní druhy se pak prosazují i v přirozených rostlinných společenstvech a mění je, samozřejmě k horšímu. Samozřejmě i mezi našimi domácími rostlinami najdeme druhy, které dovedou využít opuštěná pole a nekosené louky a tvoří na nich až monokulturní porosty, které se obtížně odstraňují. Předpokládá se, že jejich rozrůstání souvisí se spadem dusíkatých látek ze vzduchu. Jsou to například třtina křovištní, třtina chloupkatá, ostrice třeslicovitá – u těch se mluví obvykle o expanzi.

Komule Davidova (*Buddleja davidii*)

Armand David, francouzský kněz, byl po roce 1862 vyslán do Peking. Věnoval se misijní činnosti, ale také uskutečnil několik vědeckých cest po Číně a Mongolsku. Sbíral materiál pro pařížské

Muzeum přírodních věd. Jeho nejznámější objevy jsou panda velká a jelen milu (jelen Davidův). Z rostlin sbíral do té doby neznámé druhy rododendronů, hořců, petrklíčů. Na jeho počest byly samozřejmě některé rostliny pojmenovány, např. právě komule Davidova. Pochází z Číny a do Evropy se dostala v roce 1890. V Čechách byla nejdříve pěstována v průhonickém parku od roku 1911.

Rod *Buddleja* má asi 100 druhů, v oblastech tropických a subtropických, méně druhů pochází z mírného pásu. Jsou to opadavé keře, nápadné hroznovitými květenstvími fialových, růžových nebo bílých květů. Drobná křídlatá semena jsou uložena v tobolkách.

Komule Davidova může být až 5 m vysoká a má dlouhé roční přírůstky (až 2 m). V našich podmínkách může omrznout, dokonce celá nadzemní část může zmrznout, ale dobře obráží. Letorosty mají nevýrazná žebra, na vrcholu jsou tak hustě chlupaté hvězdovitými chlupy, až vypadají šedivé. Spodnější části letorostů už tak chlupaté nejsou, časem zcela olysají. Listy jsou vstřícné, s krátkými řapíky (3–5 mm), s čepelí vejčitě kopinatou. Obvykle jsou až 20 cm dlouhé a kolem 5 cm široké. Okraj listu je pilovitý, líc tmavě zelený a lysý, rub šedavě plstnatý. Hroznovité květenství na konci letorostu je úzce válcovité, na konci převislé, může být až 40 cm dlouhé. Stopky květů i kalichy jsou hustě chlupaté. Koruna se skládá z úzké trubky korunní a čtyřlaločného lemu. Kvete v pozdním létě – od července do října. Tobolky jsou asi 5 mm dlouhé, hnědé. Keře produkují velké množství semen.

Komuli se také říká „motýlí keř“, láká svými květy motýly, protože do úzké korunní trubky se motýlí sosák dostane lépe, než sosák včely.

Je to okrasný keř nenáročný na půdu, citlivý snad jen na velké mrazy. Proto se pěstuje v parcích, botanických zahradách, arboretech i soukromých zahrádkách. Velké množství vyšlechtěných kultivarů se liší barvou květu nebo velikostí keře. U nás obvykle zplaňuje v okolí obcí nebo na zanedbaných místech v obcích, první záznamy o zplanění jsou snad z roku 2000. V Rakousku a Německu mají s komulí větší problémy – šíří se nejen na rumiškách, ale i v písčitých půdách podél řek. Začala se svým rozšiřováním v sutinách měst po válce, rozrůstala se do volné přírody, zarostla plochy v západním a jihozápadním Německu, např. podél železnic a dálnic. Ve východní části Německa její rozrůstání brzdily mrazy. Pokud semenáčky komule vytvoří hustý porost, málokterá rostlina jí může konkurovat. Ve Švýcarsku, Španělsku a Francii se komuli snaží likvidovat. Při výzkumu bylo zjištěno, že komuli v Evropě nežere téměř žádný hmyz. V USA se také rozrůstá. Na Novém Zélandu vytlačuje původní vegetaci (dovezli si dokonce proti komuli asijský hmyz, který by ji měl likvidovat).

Náprstník červený (*Digitalis purpurea*)

Náprstníků je asi 20 druhů a pocházejí z Evropy a Malé Asie. Náprstník červený původně rostl v západní a jihozápadní Evropě od Pyrenejského poloostrova přes Francii do středního Německa, v Británii, v jižním Norsku, na ostrovech Korsika a Sardinie.

Jsou to rostliny dvouleté až vytrvalé, které v prvním roce života vytvoří listovou růžici, další rok nevětvenou lodyhu s velkým hroznovitým květenstvím. Rostlina je až 150 cm vysoká, s vejčitými listy na okraji pilovitými, na rubu šedoplstnatými. Listy v růžici mají zřetelný řapík, nejvyšší listy na lodyze jsou přisedlé. Velké květy (kolem 5 cm) tvoří velké jednostranné hroznovité květenství (až 120 květů). Převislé květy jsou obvykle růžové, ale mohou být i bílé. Uvnitř je koruna chlupatá a skvrnitá. Náprstník kvete od června do srpna. Plod je vejcovitá tobolka asi 15 mm dlouhá, která obsahuje velký počet drobných semen.

V Evropě se pěstuje snad od 16. století. Pro okrasné účely bylo vypěstováno několik kultivarů, které se liší především barvou květu. U planých i šlechtěných náprstníků červených se občas vyskytuje pelorie. (Pelorický květ bývá na vrcholu květenství a na rozdíl od ostatních květů není souměrný a zvonkovitý, ale pravidelný a dosti plochý. Kdysi bylo objevení se rostlin s pelorickými květy považováno za vznik nového druhu. Pokusy s takovými rostlinami dělal např. Darwin, používal však hledíky. Při pokusech mu vyšlo, že pelorie je genetický znak recesivní, tj. pro získání rostliny s pelorickými květy musí mít pelorii obě rodičovské rostliny.)

O náprstníku červeném se mezi botaniky dost diskutovalo, zda může být u nás alespoň někde původní, nejčastěji se uváděly Labské pískovce. Vzhledem k tomu, že nejsou žádné starší údaje z našeho území a přehlédnutí takové nápadné rostliny je nepravděpodobné, považuje se za jistou nepůvodnost rostliny u nás. Nejstarší údaje z našeho území z přírody jsou z roku 1790 z Krkonoš, tehdy šlo o rostliny zavlečené. Od té doby se náprstník červený u nás rozšířil vyséváním a zplaňováním. Roste na pasekách, lesních světlinách, ve světlých lesích a křovinách – tedy na podobných stanovištích, jako v původním areálu. Často bývá také na

okrajích cest, protože tam nachází volný prostor pro šíření. Na nezarostlé ploše je často velmi hustý porost semenáčků náprstníku červeného, kde se vysypalo velké množství drobných semen z tobolek. Roste na čerstvě vlhkých půdách, ale i kamenitých, nevápnicových, kyselých (optimum pH 3,4–4,0). Častěji se objevuje tam, kde je vlhké klima, nesnáší mrazy bez sněhové pokrývky. U nás je hojný v severních pohraničních horách – Krušné hory, Labské pískovce, Krkonoše, Orlické hory a Šluknovský výběžek. Najdeme ho však i v pahorkatinách jižních Čech, ve středních Čechách i na severní Moravě. Obvykle utíká ze zahrádek. Vyhýbá se bazickým horninám a do nižších poloh sestupuje jen v užších údolích.

Dnes je zdomácnělý v Evropě v jižní Polsku, u nás, v Rakousku, Dánsku a v jihozápadním Švédsku. Dostal se na západní i východní pobřeží Severní Ameriky a jsou známy i izolované lokality v Jižní Americe. Roste na jihu Austrálie i na Novém Zélandu. Jeho šíření lze zabránit tak, že se nenechá vysemenit. Ale ve volné přírodě je tak častý, že úspěch je nepravděpodobný. K jeho rozšíření pomohlo také to, že se jedná o významnou léčivku. Celá rostlina je nebezpečná, silně jedovatá (včetně semen), protože obsahuje glykosidy ovlivňující srdeční činnost. Náprstník červený se do 30. let 20. století pěstoval pro lékařské účely, ale pak byl nahrazen druhem s vyšším obsahem glykosidů v listech – náprstníkem vlnatým *Digitalis lanata*. Léky vyrobené z náprstníku se používají především při srdeční nedostatečnosti.

Za smrtelnou dávku jsou považovány už dva listy rostliny, ale našťastí jsou velmi hořké. Otrava náprstníkem je obvykle smrtelná, začíná zvracením, průjmem, pokračuje zpomalením pulsu, nepravdělnou srdeční činností, ztížením dýchání a dalšími poruchami (poruchy vidění, halucinace, závratě). Léčí se odstraněním jedu – vyvoláním dávení, podáním živočišného uhlí, látek s tříslovinami (i silný černý čaj), ale vždy je nutná lékařská pomoc.

Šeřík obecný (*Syringa vulgaris*)

Šeřík obecný je oblíbený okrasný keř, pěstovaný pro své květy. Původně rostl v jihovýchodní Evropě od západní Ukrajiny k Černému moři, do Řecka, Hercegoviny a izolovaně na několika místech v Malé Asii. Předpokládá se, že v západní Evropě se pěstuje asi od konce 16. století, uvádí se rok 1566. Tehdy měl šeřík dovézt z Osmanské říše diplomat Busbecq, který dovezl do Evropy také první tulipány.

Nejdříve se samozřejmě pěstovaly původní rostliny přenesené z přírody, později byly šlechtěny. Známe mnoho kultivarů – s květy jednoduchými nebo se zdvojenou korunou, kterým říkáme plnokvěté. Šlechtěním šeříku se zabýval např. Francouz Victor Lemoine (1823–1911), který vyšlechtil mnoho kultivarů se zdvo-

jenou korunou ve svém zahradnictví v Nancy. V jeho práci (nejen se šeříky) pokračovali i jeho nástupci, Émile Lemoine (1862–1942) a Henri Lemoine (1897–1982). Vytvořili přes 200 nových kultivarů šeříku. Dodnes je jedním z populárních, především pro rychlené květy pěstovaných, bílé kvetoucí plnokvětý kultivar „Madame Lemoine“. Pěstitelé křížili s šeříkem obecným i další druhy šeříku. Jiná šlechtitelská oblast byla v Severní Americe. Dnes se odhaduje, že šeříkových kultivarů je kolem tisíce. Nejčastěji se pěstuje asi 30 odrůd s květy jednoduchými a 20 plnokvětých.

Pěstovaný šeřík má mít výživnou vlhkou půdu, dost slunce a prostoru. Po odkvětu je potřeba ostříhat odkvetlé laty, případně prořezat nebo prosvětlit keř během zimy.

Rod *Syringa* má asi 30 druhů, které jsou doma v jihovýchodní Asii, v Evropě jsou to jen dva druhy. Mimo šeřík obecný je v Evropě původní šeřík karpatský (*Syringa josikaea*), který roste ve východních Karpatech. Má drobnější květy, koncové laty úzké, také užší listy než šeřík obecný.

Šeřík obecný může být 5 až 7 m vysoký a mít kmínek s průměrem až 20 cm. Listy má vejčité, 5–12 x 4–9 cm velké. Květy jsou v postranních latách až 20 cm dlouhých. Nejběžnější barva květu bývá označována jako liláková (odvozeno od francouzského pojmenování rostliny lilas), ale může být i červenofialová nebo bílá. Korunní trubka je 10–15 mm dlouhá, květ má typickou vůni. Kvete v květnu. Plodem jsou dvoupouzdré tobolky 10–15 mm dlouhé, v každém pouzdře 2 křídlatá semena, zrající v září až říjnu.

Je to keř odolný k suchu i imisím, ve volné krajině se používal k osazování výslunných kamenitých svahů. Příkladem takového použití je zámecký kopec v Náchodě, který byl za vévody Kuronského na návrh pátera Regnera Havlovického šeříkem osázen.

Šeřík zplaňuje především v teplejších oblastech např. v okolí Prahy, Brna, na více místech na jihu Moravy, ale i jinde. První údaj o jeho zplanění je asi z roku 1809. Keř je mrazuvzdorný, ale nesnáší zamokřená a silně kyselá půdy. Šíří se semeny, jednoletý semenáč bývá 10 cm vysoký. Starší keře tvoří intenzivně kořenové výmladky, používal se proto na zpevňování svahů.

Šeříkové dřevo je pevné, pružné a dobře leštitelné. Z květů šeříku se získává šeříkový olej na voňavky, využití má šeřík i ve farmacii.

Šeřík obsahuje látky, které mohou u citlivých osob vyvolat alergickou reakci při dotyku, známe jsou i alergické reakce vyvolané pylem. Likvidace šeříku u chráněných oblastí (např. Pálava a okolí), kde se šíří do přirozených teplomilných dřevinných porostů, se provádí kácením a natíráním herbicidy.

RNDr. Jana Möllerová, Praha 🌸

Zemědělské a zahradnické školství v Děčíně-Libverdě slaví 165 let trvání

V letošním roce si Střední škola zahradnická a zemědělská Antonína Emanuela Komerse v Děčíně-Libverdě připomene významné jubileum. V listopadu 2015 totiž uplyne 165 let od jejího založení, pročež je tedy nejstarší zemědělsko-zahradnickou vzdělávací institucí v prostoru bývalého Rakouska-Uherska.

O její založení v roce 1850 se zasloužil významný zemědělský odborník Antonín Emanuel Komers, který v roce vzniku školy pracoval ve službách hraběte Františka Thun-Hohensteina jako hospodářský rada a centrální ředitel jeho panství. Ve správný čas se sešly progresivní myšlenky A. E. Komerse s finanční podporou hraběte Thuna, čímž vznikla vzdělávací instituce, po které A. E. Komers toužil. Tvrdil totiž, že zemědělství je natolik složitý obor, že už jej nelze dobře provozovat pouhým předáváním zkušeností z otce na syna.

Je to tedy již neskutečných 165 let, co se na Libverdě vyučuje v zemědělských a zahradnických oborech od univerzitní úrovně až po učňovské školství.

V současnosti škola nabízí ke studiu tři maturitní obory. Již tradičně je to obor Zahradnictví a Agropodnikání (dříve Pěstitel – chovatel) a od roku 2011 se ve škole vyučuje i obor Veterinářství, jehož první absolventi byli vyřazeni v květnu 2015. Kromě maturitních oborů máme ve škole i obory učňovské a to Prodavač – květiny, Farmář, Zahradník a Zahradnické práce. Existence těchto oborů je pro školu velmi důležitá, protože zajišťuje formou této vertikální propustnosti i vzdělání žákům, kteří by maturitní obory zvládli jen s velkými obtížemi.

Historická školní budova

a dobré spolupráci se zřizovatelem se to naší škole poměrně dobře daří. Zdárným příkladem může být realizace projektu „Přírodovědné a technické vzdělávání Ústeckého kraje“, v němž byla naše škola projektovým partnerem 05. V rámci tohoto projektu došlo ve škole k zařízení zcela nové učebny chemie, učebny biologie a mikrobiologie, vybudovali jsme učebnu akvaristiky a teraristiky a moderní veterinární ošetřovnu, stejně jako jsme nakoupili vybavení pro zpracování zemědělských produktů.

V době, kdy píšete tyto řádky, máme zcela rozkrytou střechu nad naší konírnou, která se také kompletně rekonstruuje. Tento projekt, jehož příjemcem je náš zřizovatel Ústecký kraj, má za cíl kromě kompletní rekonstrukce stáje i nákup moderní techniky pro obsluhu stáje a zajištění krmivové základny pro koně. Stáj by měla být slavnostně otevřena právě v den zahájení oslav 165. výročí založení školy, které připadají na pátek 13. listopadu 2015, přičemž sraz absolventů a přátel školy je naplánován na sobotu 14. listopadu v areálu školy. Slavnostní večer se pak odehraje tradičně ve společenském domě Střelnice od 18 hodin (sál však bude přístupný již dříve).

Věřím, že se s řadou absolventů v sobotu 14. listopadu osobně setkám. Srdečně vás tedy všechny zvou, abyste viděli na vlastní oči, jak Libverda žije a jak se změnila.

Libor Kunte, ředitel školy 🌟

Současná školní budova

Důležité je pro každou školu, Libverdu nevyjímaje, aby zajistila svým žákům moderní vybavení pro výuku teoretických předmětů i praxe, které je obrázkem současnosti. Díky mnoha projektům

Koncem minulého roku – 28. prosince 2014 – uplynulo 90 let od ustavující schůze Československé akademie zemědělské. Je to významné výročí – mimo jiné – i impuls k zamyšlení nad vývojem vzdělanosti našeho zemědělce, nad vývojem vzdělanosti venkova vůbec. Především tímto směrem byla vedena redakce Zemědělské školy, když toto téma zařadila do svého edičního programu.

Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás VII. část

Seriál uveřejňujeme od počátku roku 2015, tj. od čísla 5 (včetně) 77. ročníku. Dosavadní díly byly věnovány období, kdy naše zemědělství jen nesměle opouštělo po staletí neměnné tradice, i když nescházely náměty k výraznějšímu pokroku – především díky pražské Vlastenecko-hospodářské společnosti a brněnské Moravsko-slezské hospodářské společnosti. Více v podmínkách poddanství bylo těžko dosažitelné, a to jak „na panském, tak selském“. Následné díly se snaží přiblížit alespoň ty hlavní milníky, které lemují další směr vývoje našeho zemědělství: do stádia, kdy „už pociťovalo potřebu ústřední vědecké instituce zemědělské, podporující badatelskou práci a využití vědeckých objevů v praxi“ (E. Reich, 1924).

Havlíčkovy Národní noviny „o potřebách lidu rolnického“

Havlíčkovy Národní noviny se k této historické události vyjádřily již 5. května 1848, tedy 4 měsíce před vydáním onoho Patentu. Článek pod titulem „Hlas o potřebách lidu rolnického“, přivítal ohlášené osvobození venkova a naznačil i některé možné cesty vpřed. Mimo jiné zde čteme: „kde chceme klidit, musíme prve sít a jaká byla setba, taková jest i žeň. Na rozsáhlé a zajisté výborné úrodné půdě rolnictví našeho, zvláště selského, nejen že posud nic nebylo seto, nýbrž i tu chudou travičku, jež na ní sama od sebe rostla, všeliká zvěř po vůli a chuti, až i svévolně okousávala, ožírala“.

Českému sedláku „k výnosnějšímu rozkvětu hospodářství a zvelebení živnosti jeho“ může přispět především „hospodářské školství spolu se vzornými statky, dále dobrá hospodářská literatura česká a důkladný časopis hospodářský, krajské jednoty, schůzky a porady hospodářské, umožnění úvěru pro hospodáře z veřejných prostředků a brzké zřízení hypoteční banky, zrušení výhradního práva myslivosti pro šlechtu a zavedení polní stráže“. Na svět se tak, podle našeho předního zemědělského a lesnického historika **Josefa Nožičky** (1901–1972), vlastně dostal náš první zemědělský program.

Zakrátko nato – 24. srpna 1848 – tentýž autor podává Návrh k spolčení rolnictva a zřízení jednoty hospodářské. Inspirován byl jednáním Řemeslnické jednoty v Praze, která vyzvala řemeslníky na venkově k organizování. Podle autorova přesvědčení, jestliže se řemeslníci chtějí takto bránit proti útisku fabrikantů a velkoobchodníků, tím naléhavější je potřebí organizace rolnictva, neboť

„zajisté mnohem více rolníci od špekulantů obilních a z části též od velkých statkářů (majitelů neb ředitelů velkých statků, panství) byli utiskováni“. (Josef Nožička, Časopis pro dějiny venkova, redakce V. Černý a J. Prokeš, roč. XXVI, 1939, s. 30–42, 82–91).

Spolčování musí začít na úrovni místní a okresní. Tyto jednoty by se pak spojily v ústřední jednotu hospodářskou. Ta by byla vrcholnou organizací rolnickou a vydávala by „pořádný, času a potřebám nynějším přiměřený časopis hospodářský“. Do této jednoty mohli by vedle rolníků vstupovat i řemeslníci, „jejichž řemeslo do hospodářství sahá a jiní vzdělání mužové“.

Kdo byl autorem obou článků? Než uvedeme jeho jméno, je třeba asi připomenout některé důležité okolnosti. V roce 1840 se jeden z těch nejvýznamnějších, kteří se o deset let později podstatným způsobem podíleli na vzniku našeho novodobého zemědělského školství, **Antonín Emanuel Komers** (1814–1893), stal ředitelem peruckého panství. Starodávna Peruc (první písemná zmínka o ní je datována rokem 1170) představovala v té době duchovní centrum regionu. Tuto pověst obci zajistilo několik vzdělaných a osvěcovaných duchovních správců, kteří se tu v průběhu osmnáctého a v první polovině století následujícího vystřídali. Jejich vizítkou byla mimo jiné neobyčejná farní knihovna, která v té době čítala kolem 10 000 svazků, mezi nimiž byla i dlouhá řada velmi cenných rukopisů!

Shodou okolností se ve stejném roce (1840) stal peruckým farářem **František Daneš** (1807–1892). Ten s plným zaujetím navázal na dílo svých předchůdců. Stal se o zvelebení obce – často za přímé podpory A. E. Komerse, staral se o školství – od roku 1852

ve funkci školního inspektora – taktéž v úzké spolupráci s Komersem. Zajímal se o národní i lokální historii, byl v kontaktu s Muzeem království českého, upozorňoval na významné památky v okolí, podílel se na národních slavnostech té doby, zvolen poslancem atd. atd. Za ním na Peruc dojížděla řada významných osobností, mimo jiné i naši přední buditelé a vlastenečtí politici. Patřil mezi ně František Palacký, Václav Vladivoj Tomek, František Ladislav Rieger, Ladislav Čelakovský, Karel Havlíček Borovský, Karel Sabina, Václav Hanka, Josef Václav Frič i další.

Na Peruci, kromě mnoha jiných otázek, se snad ani nemohlo nejednat také o konkrétních otázkách budoucího vývoje našeho zemědělství, respektive venkova. Mezi nimi zřejmě byla i otázka organizace českého rolnictva (J. Nožička, 1939). Jediná tehdejší zemědělská organizace, c. k. Vlastenecko-hospodářská společnosti v Praze, byla pod vlivem šlechty a její činnost, pochopitelně, převážně sledovala zájmy velkostatkářské. Nebylo tedy jiné pomoci, „než aby rolnictvo samo o sebe dbalo, samo sebe se ujalo“!

Tyto a podobné náměty se nepochybně na Peruci probíraly. A byl při tom i autor obou článků **Václav Vondra** (*1815), rodák z Lito-myšle, který po ukončení studií (1838) v letech 1839 až 1850 tu působil jako kaplan přidělený děkanu Danešovi.

„Nový věk lidu rolnického“

S výstižným označením „nový věk pro rolníka“ nebo „rolník nového věku“ přišli po roce 1850 **bratři Lamblové**. Připomeňme si začátky této významné historické etapy ve vývoji našeho zemědělství pohledem staršího **Karla Milana** (1823–1884). Ukázky jsou převzaty z prvního svazku jejich pozoruhodné edice *Rolník nového věku* z roku 1860, kterou Karel inspiroval – a která pak hlavně díky jeho bratrovi (Karel působil mimo vlast) **Janu Baptistovi** (1826–1909) v následných dvaceti letech, ve více jak padesáti svazcích, poskytla prostému českému rolníkovi první česky psaný literární obraz soudobého zemědělství.

„Žádná doba v dějinách naší vlasti nebyla tak bohatá nescíslnými proměnami v životě občanském jako nynější... Jindy dbáno z větší části o zvelebení a blahobyt jenom několika tříd obyvatelstva, kdežto ostatní odsouzeny byly ku práci a vzdělání země v potu tváří své ku prospěchu oněch. Smutný osud tento měli hlavně rolníci, a proto jich stav nebyl hrubě potěšitelný a neužíval vážnosti u ostatních, tak zvaných vyšších tříd, ana ho podrobenost a nevzdělanost v potupu uváděla... Nastalou proměnou mnoho se napravilo. Bývalí uživatelé sil robotních vzdělávají nyní samostatně vlastní spřeží pole u svých velkých dvorů a všímají sobě více a horlivěji hospodářství svého; rolník svobodný může podlé libosti potah svůj v nejpříhodnější době používat k orbě a vozbě, čeládka jeho

a dělníci nechodí na pěší robotu a zvykají se tím větší přičinlivosti, ana postoupilá mzda dělnost lépe uznává a vyšší platy slušnější obživu poskytují...“

Rolník druhdy ve špinavé šerce (poznámka autora: šerka = druh tkaniny, nebo také sukně z ní; odvozeno od šerý = polosvětlý) a bídne haleně chodiv, má se odítí pevným soukeným šatem; on i dělník jeho nemají živořit o vodě a zemčatech, nýbrž nasytit se pokrmem vydatným, požívatí masa a napítí se časem piva ku posílnění těla i ducha... Místo bídnych chatrčí má mít rolník slušný, dobře zařízený, pohodlný přibyt, opatřený světlem tělesným i duševním – knihami pro poučení i vyrazení, dvůr i hospodářství celé má být čistě upraveno a nejenom pro užitek, ale i pro potěšení rolníku a jeho rodině...

Ale ke všemu tomu je třeba jmění, peněz, mnohem více než jindy, dokonce, když se povází, že přibývá každoročně daní a rozličných obecných poplatků víc a více. Kde nabrati peněz, když obilí neplatí vždy tolik co roku 1853 a 1854? Jak možná zbohatnouti a opatřit sobě všeho toho pohodlí a potěšení, jak se svrchu líčilo? Ouroda není stejná, a byť i byla, není to nic platno, poněvadž se z Haliče, Uher, Sedmihrad a odjinud dováží k nám obilí, dobytka a jiných výrobků hospodářských, čímž zboží domácí zlacíní a výnos rolních statků klesá.

To je všechno pravda, a může být, že budoucně ještě hůře bude, pakli nebude se u nás hospodařit lépe, hospodařit průmyslně a všemožně dokonale... Známe vlastní zkušenosti, získanou čtrnáctiletým hospodařením v rovinách i v horách, jaké neduhy a nedokonalosti u nás panují na malých i velkých statcích...

Chvály hodna jest zajisté pevnost, kterou rozmyslný rolník setrvává na dobrých obyčejích a způsobech, zděděných od předků svých, avšak nechvalitelná jest nedbalost a nedokonalost hospodaření jeho... Nedokonalost a nedbalost pronásledují, ať si je jakéhokoliv druhu, dobrých pak návyků sobě vážím, byť i tisíc let staré byla...“

Jak je vidět z těchto několika drobných úryvků (uvedeny jsou v původním jazyce bez jakýchkoliv úprav), onen začínající „nový věk“ nebyl pro rolníka vůbec jednoduchý. Mnohé zavinila minulost, leccos z toho padalo už na vrub současnosti. Čas, podle K. Lambly, ale jednoznačně přikazoval: „Rozmnožme obor vědomostí hospodářských, bez nichž nelze většího užtku ani lepší cti a vážnosti dojíti. Spěchejme k rozjímání oprav i k činu, k vykonání jich, sice nám jiní nadběhnou a předstihnou nás nemilosrdně zajedou. Lidu našemu neschází schopnosti, ale zanedbán jest – dílem vlastní, dílem cizí vinou. Aby pak z této zanedbanosti vyváznu nejvyšší jest čas... Lichá jest námitka ‘to u nás nejde’, což znamená tolik jako já nechci ku předu, já zůstanu lenivcem.“

Lambl zde prezentuje hlavně situaci zemědělce. Ovšem v dané době se jednalo o víc – o zásadní změnu zemědělství, o nahrazení staletého trojhonného systému hospodaření systémem novým, výkonnějším. To, kromě „zvelebení rolníka“ představovalo podstatné změny v oblasti celého „polního hospodářství“, které tehdy zahrnovalo „vorbu, držení luk a chování dobytka“. (Uvedená definice pochází ze spisu Krátké poučení o polním hospodářství pro obecný lid z roku 1817 a byla „platná“ ještě poměrně dlouho v 19. století.)

Některé země Evropy s výhodnějšími přírodními podmínkami byly ve výrazném předstihu a naznačovaly možné nové cesty. A příklady, jak od pradávna známo, táhnou! Přírodní vědy také již nabízeły k využití výsledky svého bádání. Nově vznikající speciální vědy zemědělské postupně přidávaly vlastní podněty! Nicméně staleté tradice představovaly bariéry, které se překonávaly velmi, velmi těžko!

Náš středoevropský region začíná v tomto období pozvolna vnímat také důsledky takzvané průmyslové revoluce! Byl to správce dílny glasgowské univerzity **James Watt** (1736–1819), který kolem roku 1770 sestrojil první parní stroj použitelný ve výrobě. Jak se záhy ukázalo, byl to historický okamžik, který potvrdil, že je možno odpoutat výrobu od vodních toků a tím ji zbavit dosavadní závislosti na proměnlivosti vodní síly. Byla to jedna z nehlubších změn, která se kdy dotkla životních zvyklostí lidstva. Práce, která se dala svěřit strojům, se jim svěřovala. A začínají se to učit i zemědělci...

Pozvolna nastává éra, která po čase přijímá označení éra industrializace a urbanizace. „Před dvěma stoletími žila většina obyvatel Země v malých vesnických komunitách a velkých měst existovalo málo. Pouze Londýn měl více než milion obyvatel a několik dalších měst přesahovalo 100 000 obyvatel. V současnosti bydlí ve městech asi polovina veškeré populace... Průmyslová revoluce přinesla první velké továrny, první velká městská centra... Ohromná území změnila vzhled, a to nejen výstavbou továren, ale také budováním podpůrné infrastruktury: obydlí pro dělníky, dopravních sítí zásobujících továrny a přepravujících jejich výrobky atd.“ (Luhr J. a kol., 2009). A to všechno také nezůstalo bez vlivu na zemědělství.

„Ten národ, který nejlépe si osvojí vědomosti a hluboké porozumění silám přírodním bude státi v čele pokroku a bude nejmocnější“

Naopak „národ, jenž zůstává v nevědomosti, bude vždy v područí a vykořisťován od jiných k účelům sobeckým“. To jsou myšlenky, s nimiž počátkem čtyřicátých let devatenáctého století vstupuje

třicetiletý **Antonín Emanuel Komers** (1814–1893) na půdě Vlastenecko-hospodářské společnosti do závažného jednání o nezbytnosti odborného vzdělání zemědělce. Ovšem tenkrát už nešlo o vzdělání vyvolených jedinců, či „vyšších tříd“, ale o vzdělání „národa“. To bylo v době, kdy ještě platil „starý řád“ a nebylo zřejmé, jaký směr vývoj nabere... Když pak po několika letech došlo ke zrušení poddanství, byl Komers už adresný.

„Bývalé“ poddané hned v roce 1848 varuje: „Bez školy a bez vzdělání zůstanete na vzdor slovu císařskému bezsvobodní!“

Vzdělání, podle něho, není jen v zájmu samotného zemědělce, „ale daleko více užtku přináší celé vlasti. To už tenkrát pochopily vlády mnoha zemí a toto odborné vzdělání podporují různými prostředky i obětmi“.

Tato slova se objevila na úvodní straně jeho nevelkého spisu (56 stran) nazvaného Gutachten des Verfassers über die Errichtung der landwirtschaftlichen Lehranstalt (Dobrozdání o zřízení zemědělského učiliště), který v březnu roku 1844 předložil Vlastenecko-hospodářské společnosti v Praze. Jedná se o vyžádané dobrozdání, jímž reagoval na návrh „jednoho velectěného člena Vlastenecko-hospodářské společnosti na zřízení učebního zařízení ve spojení s pokusným hospodářstvím pro povzbuzení a šíření základních zemědělských poznatků, včetně využití vědy.“

Nebyla to jeho jediná práce toho druhu. Komers dlouhodobě a zásadním způsobem ovlivnil směr vývoje našeho zemědělského školství po roce 1848! Jeho úsilí oceňuje, mimo jiné, již zmíněný **Karel Milan Lambl** (1823–1884), který pod ním sloužil jako první učitel odborných zemědělských předmětů. Po deseti letech spolupráce, která proběhla v atmosféře vzájemné shody i nemalých konfliktů, na adresu svého představeného píše (1860): „Korunou snažení Vašeho zůstane při všech bezpočetných úkonech vrchní správy hospodářské zásluha Vaše o vyučování hospodářské... Bez Vás by nám zajisté ještě letos bylo stydět se před sousedstvem pro zpozdilost hospodářskou v nejširším slova smyslu...“

Jistě pozoruhodné uznání! A to ještě A. E. Komers měl více jak tři desítky let činnorodého života před sebou! Než se však budeme blíže zabývat jeho podílem na založení a rozvoji našeho novodobého zemědělského školství, připomeňme si alespoň ve stručnosti základní data jeho životní dráhy a okolnosti, za kterých se problematice zemědělského školského vzdělávání – a vzdělanosti venkova vůbec – věnoval.

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová ☀

Redakční rada

Mgr. Otakar **Březina**, Česká zemědělská akademie v Humpolci

Ing. Ludmila **Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Petr **Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce

PhDr. Aleš **Hradečný**, Praha

Ing. Zorka **Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha

Ing. Emil **Kříž**, Ph.D., Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha

doc. PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno

Ing. Václav **Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR

Evidenční číslo MK ČR E 2826

ISSN 1803-8271 (Online)